

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ: СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ЯКІСНОГО НАВЧАННЯ

(кейс з практики роботи педагогів творчої групи)

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

**Формувальне оцінювання: сучасні
вимоги до якісного навчання**
(кейс з практики роботи педагогів творчої групи)

Друкується за ухвалою науково-методичної ради
Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості
(протокол № 2 від 23.04.2025 р.)

Укладач:

Бойко О.А., заступник директора з навчально-методичної роботи Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості

Формувальне оцінювання: сучасні вимоги до якісного навчання / Уклад.
О.А. Бойко. Слов'янськ: 2025. 76 с.

У збірці зібрано матеріали, що висвітлюють сучасні підходи до оцінювання, методи та стратегії, які допомагають педагогам-позашкільникам ефективно супроводжувати вихованців у їхньому навчальному шляху, надано розробки критеріїв та інструментів формувального оцінювання.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	5
Ольга Бойко, заступник директора з НМР, керівник гуртка «Intranet» Формувальне оцінювання в закладі позашкільної освіти	5
Аліна Аханкіна, практичний психолог Формувальне оцінювання: психологічні аспекти	11
Тетяна Соколенко, завідувач методичного відділу, кандидат педагогічних наук, д-рцент До проблеми «критерії формувального оцінювання».....	15
2. КРИТЕРІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ.....	20
Ольга Бойко, керівник гуртка «Intranet» Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Основи комп'ютерних технологій».....	20
Тетяна Куракова, керівник гуртка «Територія творчості» Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Народна творчість».....	23
Наталя Педченко, керівник гуртка «Арт-студія «Sketch»» Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Образотворче мистецтво».....	29
Тетяна Полякова, керівник гуртка "Українська мова", кандидат філологічних наук, доцент; Олена Гриненка, завідувач гуманітарно-науково-технічного відділу, кандидат педагогічних наук, доцент Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Українська мова»	40
Марина Мансурова, керівник гуртка «Ремікс»; Валентина Орехова, завідувач відділу художньої творчості, кандидат педагогічних наук Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Вокальне мистецтво».....	50
Ніна Ганзер, керівник гуртка «Зразковий художній колектив» хореографічна студія «Фо степ» Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Сучасна хореографія».....	58
3. ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ (за матеріалами роботи семінару «Проблема формувального оцінювання в умовах ЗПО».....	64
4. ЛІТЕРАТУРА.....	76

ПЕРЕДМОВА

Сучасна освіта переживає глибокі трансформації, зумовлені стрімким розвитком технологій, зміною суспільних потреб та новими викликами, які ставить перед нами XXI століття. У цих умовах ключову роль відіграє не лише передача знань, але й формування у здобувачів освіти навичок критичного мислення, самостійності, вміння вчитися протягом життя. Саме тому формувальне оцінювання стає невід'ємною частиною якісного навчання, що спрямоване на розвиток особистості дитини, його потенціалу та здатності до постійного самовдосконалення.

Ця збірка присвячена актуальним питанням формувального оцінювання в закладах позашкільної освіти, яке розглядається як інструмент підтримки навчання, а не лише як спосіб вимірювання результатів. У ній зібрано матеріали, що висвітлюють сучасні підходи до оцінювання, методи та стратегії, які допомагають педагогам-позашкільникам ефективно супроводжувати вихованців у їхньому навчальному шляху. Особливу увагу приділено практичним аспектам впровадження формувального оцінювання у повсякденну педагогічну практику закладу позашкільної освіти, а також його ролі у створенні мотивуючого та підтримуючого навчального середовища.

Формувальне оцінювання – це не просто тренд, а необхідність сучасної освіти. Воно відкриває нові горизонти для педагогічної творчості та сприяє створенню умов, за яких кожен здобувач освіти може розкрити свій потенціал.

1. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Ольга Бойко,
заступник директора з НМР,
керівник гуртка «Intranet»

Формувальне оцінювання в закладі позашкільної освіти

Сучасна освіта виходить за межі традиційного класного простору, і заклади позашкільної освіти відіграють важливу роль у розвитку особистості, розкритті творчого потенціалу та формуванні ключових компетентностей здобувачів освіти. У цьому контексті формувальне оцінювання стає невід'ємною частиною освітнього процесу, адже воно спрямоване не на вимірювання результатів, а на підтримку навчання, мотивацію та розвиток кожної дитини.

Що таке формувальне оцінювання?

ФОРМУВАЛЬНЕ - НЕФОРМАЛЬНЕ

Має бути створена така атмосфера навчання, за якої діти не бояться "йти на ризик" – ставити запитання, робити помилки й показувати, чого вони ще не вміють або не знають.

The infographic features two illustrations: on the left, a group of colorful cartoon children playing around a large pencil and books; on the right, a group of colorful, stylized human figures in various poses, representing different emotions or states.

Формувальне оцінювання – це процес, який відбувається під час навчання і спрямований на отримання зворотного зв'язку для покращення

освітніх результатів. На відміну від підсумкового оцінювання, яке фокусується на оцінці знань наприкінці навчального періоду, формувальне оцінювання допомагає вихованцям зрозуміти свої сильні та слабкі сторони, визначити наступні кроки для покращення та отримати підтримку від педагога.

Формувальне оцінювання – це оцінювання під час навчання і «для навчання» (англ. – «assessment for learning»). «Формувальне» (англ. – «formative») – тому що, на відміну від підсумкового, має на меті формування (або форматування) освітнього процесу з урахуванням навчальних потреб кожного вихованця задля більш ефективного формування необхідних знань, умінь та ставлень.

Водночас, значення слова «оцінювання» не обмежується виставленням оцінки. Це послідовна змістовна взаємодія між вихованцем, керівником гуртка і батьками щодо навчальних досягнень дитини на підставі всім зрозумілих цілей і критеріїв.

Аби оцінювання стало формувальним, система прийомів, що педагог застосовує під час навчання, має ґрунтуватися на певних ціннісних орієнтирах. Зокрема, для успішного застосування формувального оцінювання освітній процес має бути організований у такий спосіб, щоби спонукати кожного вихованця бути активним його учасником, а не пасивним «отримувачем» знань. Має бути створена така атмосфера навчання, за якої діти не бояться «йти на ризик» – ставити запитання, робити помилки й показувати, чого вони ще не вміють або не знають.

Формувальне оцінювання як «оцінювання для навчання» складається з певних елементів, серед яких насамперед:

- вироблення зрозумілих вихованцям цілей на певний період навчання;
- надання й отримання вихованцями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей;
- коригування педагогом освітнього процесу відповідно до результатів і навчального поступу вихованців.

Результат формувального оцінювання для вихованців – усвідомлення ними відповідей на три важливі запитання:

яка моя ціль у вивченні цього курсу, теми на цьому етапі навчання?

де я зараз на шляху досягнення цієї цілі?

яке в мене наступне завдання на цьому шляху?

Результат формувального оцінювання для вихованців – усвідомлення ними відповідей на три важливі запитання.

Елементи формувального оцінювання:

- 1 вироблення зрозумілих вихованцям цілей на певний період навчання; надання й отримання вихованцями конструктивного зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей;
- 2
- 3 коригування педагогом освітнього процесу відповідно до результатів і навчального поступу вихованців.

Формувальне оцінювання – це не чергова модна тенденція розвитку сучасного українського освітнього простору, а вимога сьогодення. Адже ми хочемо виховати особистість, яка має усвідомлювати мету своєї діяльності. Бути вмотивованою до навчання впродовж всього життя, бути здатною до самостійного вирішення проблем і володіти для цього певними знаннями.

Концепцією Нової української школи передбачено зміну процесу оцінювання – відтепер воно не карає учнів, не ранжує їх, а допомагає аналізувати індивідуальний прогрес учня і планувати індивідуальний темп навчання, тобто є рекомендацією до дій.

Формувальне оцінювання оцінює не результат навчання, а сам процес. Назва говорить сама за себе – таке оцінювання формує процес навчання.

Основними характеристиками формувального оцінювання є

- визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- воно не передбачає порівняння досягнень різних учнів; порівнювати потрібно те, як дитина працювала раніше, і як – протягом періоду, який оцінюється.
- широке використання описового оцінювання;
- застосування зрозумілих критеріїв оцінювання;

- забезпечення зворотнього зв'язку – отримання інформації про те, чого учні навчилися;
- визначення напрямку навчання: виконавши завдання, учні дізнаються, якого рівня вони досягли і куди їм рухатись далі.

Процес формувального оцінювання має свій дизайн. На першому місці – *мета*.

Ми маємо розуміти, навіщо використовуємо формувальне оцінювання, що воно нам дасть і чим відрізнятиметься від традиційного процесу оцінювання. Це допоможе змінити культуру оцінювання в групі. Запитайте себе:

1. Який очікуваний результат навчання?
2. Що я хочу знати про навчання моїх вихованців?

Формат

Як я буду оцінювати дітей – письмово, усно, візуально, кінестетично?

Керівник гуртка може домовитися з вихованцями про невербальні засоби, за допомогою яких він може оцінити роботу: підморгнути,

доторкнутися легенько до плеча, наклеїти певний стікер. Це означатиме, що в роботі є певні неточності, які потрібно виправити тут і зараз.

Час

Коли я буду оцінювати — в процесі пояснення матеріалу, під час практичної роботи чи після?

Підготовка

Що мені знадобиться для формувального оцінювання вихованців? Цифрові технології, приміщення як інструмент оцінювання, час, запрошений колега (педагог) чи гості як експерти.

Оцінювач

Хто проводитиме оцінювання?

Це буде взаємооцінювання чи оцінюватиме педагог?

Результат оцінювання

Хто буде оцінений – окремі вихованці, підгрупа чи вся група?

Стратегії формувального оцінювання

Педагогам потрібно чітко визначити цілі та критерії, за якими вони оцінюватимуть вихованців. А діти мають отримати чекліст, за допомогою якого можуть перевірити, чи зробили вони всі кроки для виконання завдання на найвищому рівні.

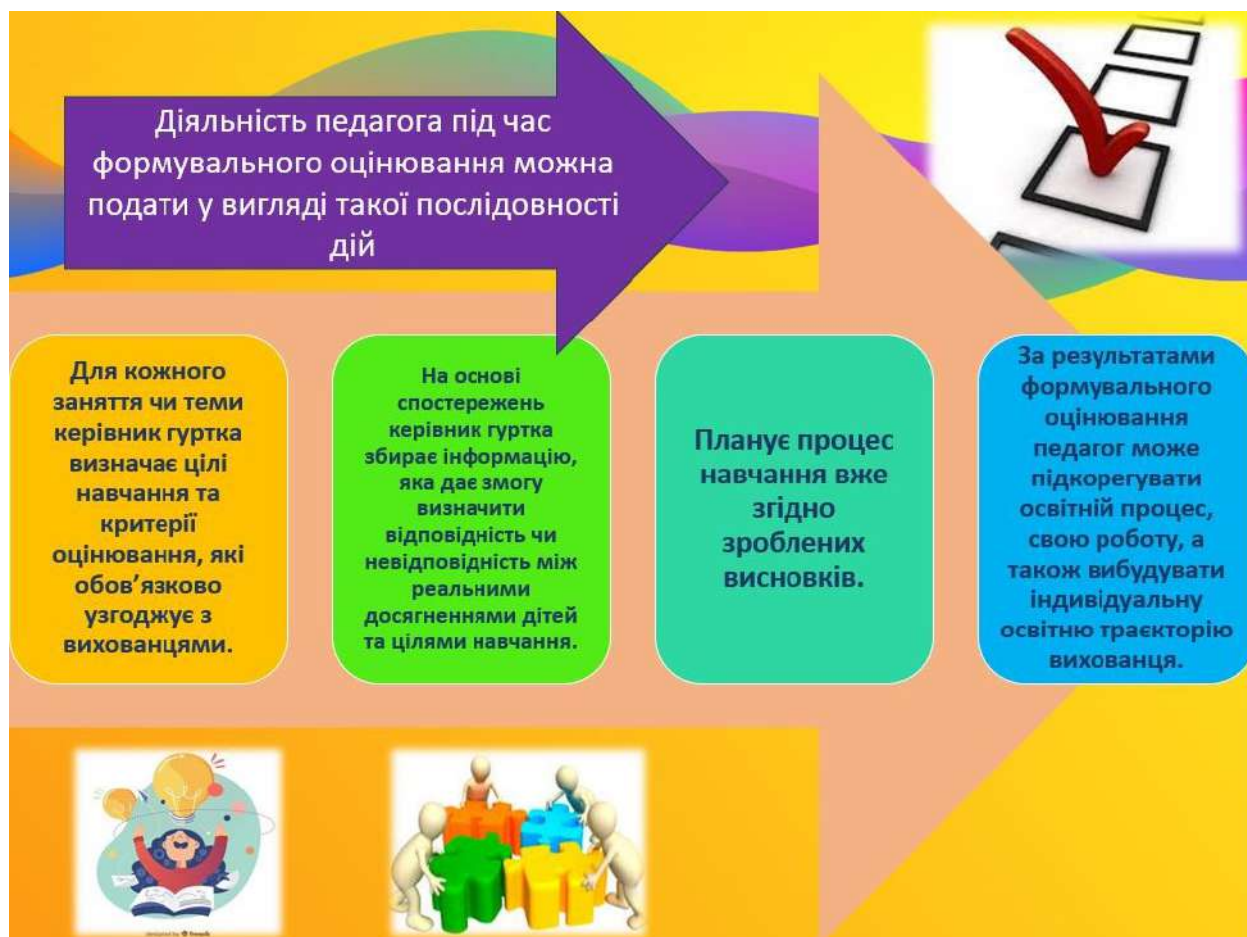
Далі керівники гуртків мають навчитися визначати особисті потреби вихованців за допомогою мозкових штурмів, таблиць, цифрових інструментів. Це допоможе зрозуміти, на якому рівні перебувають зараз ваші діти в опануванні теми чи формуванні навички.

Наступний етап – спостереження. Педагог спостерігає за процесом навчання та «маркує» попередній результат – наприклад, ставить «плюсики» певного кольору, що сигналізують дитині: «Ти досягнув цього етапу і йдеш далі».

Наступний етап – перевірка розуміння, сприйняття та відтворення вихованцями інформації. Для цього педагог може використати опитувальник, який покаже, чи зрозуміла дитина, над чим працювала.

І насамкінець: потрібно отримати докази розуміння та формування навичок вихованцями. Допоможуть контрольні таблиці, портфоліо, оцінювання кінцевих продуктів роботи.

Отже, діяльність педагога під час формувального оцінювання можна подати у вигляді такої послідовності дій.

Формувальне оцінювання в закладі позашкільної освіти – це потужний інструмент, який допомагає створити середовище, орієнтоване на розвиток, творчість та мотивацію. Воно дозволяє дітям не лише отримувати нові знання та навички, але й вчитися аналізувати свої досягнення, ставити цілі та рухатися вперед. Для педагогів це можливість підтримати кожного вихованця, зробити навчання більш осмисленим і результативним.

Аліна Аханкіна,
практичний психолог

Формувальне оцінювання: психологічні аспекти

Формувальне оцінювання, яке спрямоване на підтримку навчання та розвиток здобувачів освіти, має значний вплив на їхню психологічну сферу. Воно не лише допомагає визначити рівень знань і навичок, але й впливає на мотивацію, самооцінку, емоційний стан та готовність до подальшого навчання.

Психологічні аспекти формувального оцінювання:

- аналіз емоційного стану;
- спостереження за поведінковими реакціями та вивчення когнітивних процесів.

Дозволяє отримати глибоке розуміння різних аспектів особистості:

- ставлення до навчання;
- соціальна взаємодія;
- адаптація та емоційний благополуччя.

Важливо враховувати індивідуальні особливості та контекст, сприяючи здоровому психологічному розвитку.

У психології формувальне оцінювання – це процес збору даних, спрямований на вивчення та розуміння різних аспектів особистісного розвитку, психічного стану та взаємодії із середовищем. Формувальне оцінювання дозволяє отримати інсайти щодо індивідуальних особливостей, потреб та можливостей особи, сприяючи більш ефективному підходу до психологічного супроводу та розвитку

У психології формувальне оцінювання дозволяє отримати інсайти щодо індивідуальних особливостей, потреб та можливостей особи, сприяючи більш ефективному підходу до психологічного супроводу та розвитку.

Ефективність навчання залежить від емоційного середовища, в якому воно відбувається.

Складові позитивного психологічного клімату:

- взаємна повага;
- дружелюбність;
- взаємодопомога;
- відчуття захищеності й емоційного благополуччя;
- відповідальність.

Потрібно використовувати індивідуальний підхід до кожної дитини:

- враховувати її темперамент, характер, емоційно-вольові навички, вплив оточення (сімейне, особисте), життєві труднощі, вікові кризи;
- у формульованні оцінюванні важливо використовувати позитивні прояви всіх аспектів особистості дитини.

Оцінювання має ґрунтуватися на позитивному підході:

– врахування рівня досягнень вихованця, а не констатація кількості помилок та рівня невідповідальності;

– використання конструктивних порад, рекомендацій, а не зауважень та дорікань.

Важливу роль відіграє вербальне оцінювання та надання зворотного зв'язку дітям після аналізу результатів їхньої самооцінювальної діяльності.

Під час здійснення формувального оцінювання важливо

- стимулом розвитку має бути співвідношення роботи (дії, відповіді) з тим, як дитина працювала раніше;
- доцільно активно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень здобувачів освіти.

Особливості вербального оцінювання

<i>Мовні формули підтримки учнів, які демонструють прогрес у навчанні та мають значні успіхи</i>	<i>Мовні формули підтримки учнів, які мають певні труднощі під час виконання завдань та припускаються певних помилок</i>
• «Ти робиш значні успіхи!» • «Ти рухаєшся в правильному напрямі!» • «З кожним разом твоя робота є якіснішою! Пишаюся твоїми успіхами!» • «Вітаю! Тепер я впевнена, що ти розібрався...» • «Вітаю! Тобі підкорилися складні завдання!» • «Я в захваті, як ти швидко вчився?!» • «Бачу, що ми не дарма працювали! Результат вражаючий!»	• «Бачу, як ти старася! Впевнена, що наступного разу робота буде кращою!» • «Потренуйся ще виконувати такі завдання!» • «Є над чим ще попрацювати! Я тобі допоможу!» • «Спробуй самостійно знайти помилку! Це допоможе тобі далі усвідомити, чому вони у тебе з'являються» • «Розумію, як тобі складно! Але треба ще повправлятися з подібним видом завдань...»

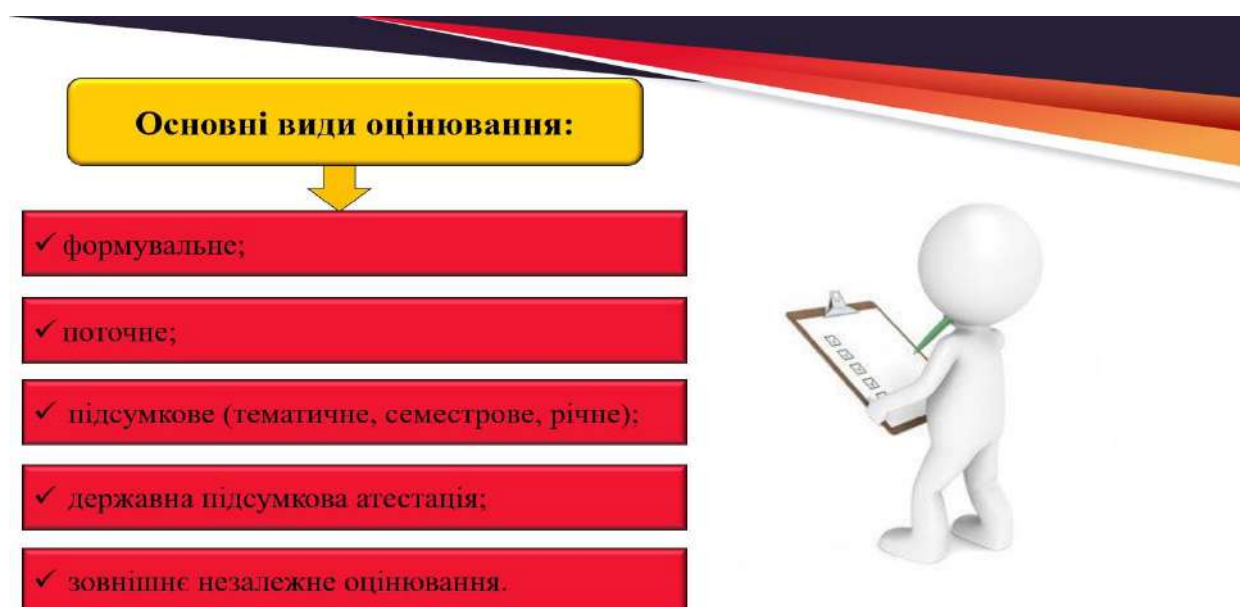
Формувальне оцінювання має значний вплив на психологічний стан дітей, їхню мотивацію, самооцінку та розвиток. Воно створює умови для позитивного навчального досвіду, де помилки сприймаються як можливість для росту, а зворотний зв'язок стає інструментом підтримки. Однак для досягнення цих результатів педагогам необхідно враховувати індивідуальні особливості здобувачів освіти, створювати безпечне середовище та надавати конструктивний зворотний зв'язок. Лише тоді формувальне оцінювання стане ефективним інструментом не лише для навчання, але й для психологічного розвитку вихованців.

Тетяна СОКОЛЕНКО
завідувач методичного відділу,
кандидат педагогічних наук, доцент

До проблеми «критерії формувального оцінювання»

Формувальне оцінювання, спрямоване на підтримку навчання та розвиток дітей, стає все більш популярним у сучасній освіті. Однак його ефективне впровадження потребує чітких критеріїв, які дозволять здобувачам освіти і педагогам зрозуміти, що саме оцінюється, які цілі поставлені та як досягти успіху. У цьому контексті виникає низка проблем, пов'язаних із розробкою та застосуванням критеріїв формувального оцінювання.

Розглянемо основні види оцінювання:

Формувальне оцінювання оцінює не результат, а процес.

Мета формувального оцінювання:

✓ <i>корегування</i> діяльності педагога й учнів під час освітнього процесу;
✓ усталення <i>впевненості дитини у собі</i> , у своїх можливостях;
✓ відзначення учнівського успіху, <i>акцентування уваги на сильних сторонах</i> , а не на помилках;
✓ діагностування досягнення <i>на кожному етапі</i> навчання;
✓ адаптування освітнього процесу до <i>здібностей дитини</i> ;
✓ виявлення <i>проблем</i> і вчасне запобігання їх нашаруванню;
✓ <i>стимулювання</i> бажання вчитися та прагнути максимально можливих результатів;
✓ запобігання побоюванням <i>помилитися</i> .

Критерій («розділяю», «розрізняю») – мірило, вимоги, випробування для визначення або оцінки людини, предмета, явища; ознака, взята за основу класифікації.

Проблеми, пов'язані з критеріями формувального оцінювання:

1. Відсутність чіткості та конкретності. Однією з головних проблем є невизначеність критеріїв. Якщо вихованці не розуміють, за якими параметрами оцінюється їхня робота, вони не можуть ефективно планувати свої дії та покращувати результати.

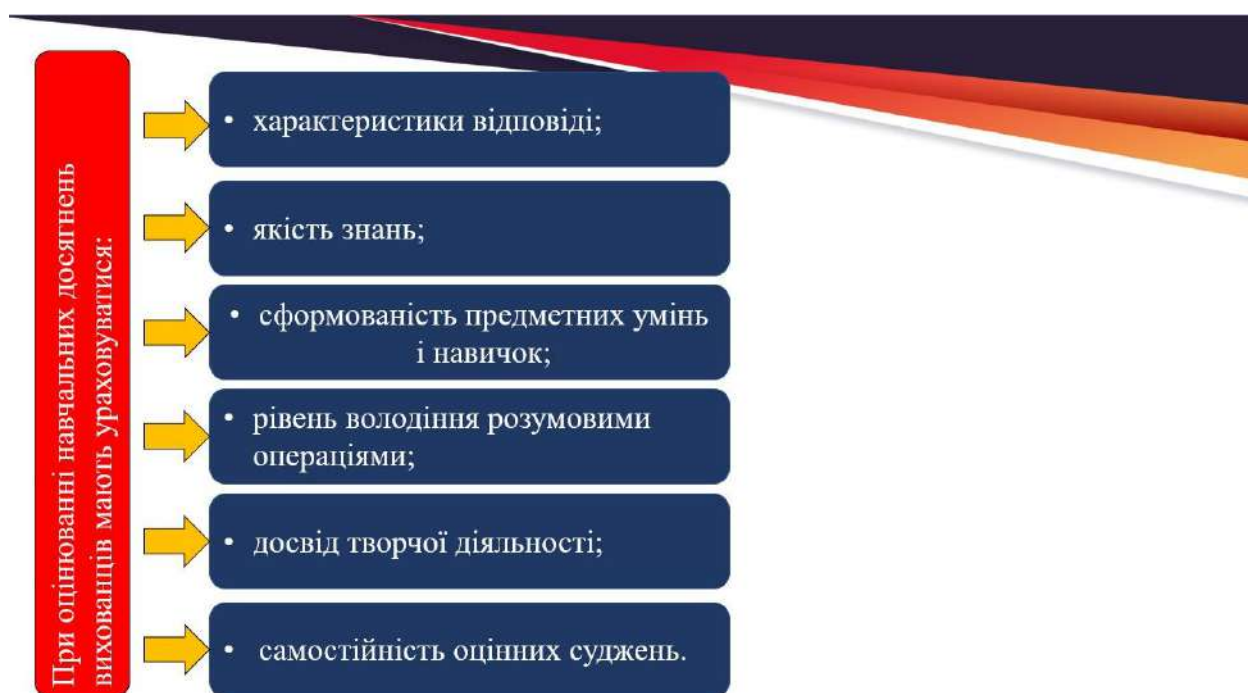
2. Складність у врахуванні індивідуальних особливостей. Кожен вихованець має свої сильні та слабкі сторони, темпи навчання та інтереси. Уніфіковані критерії можуть не враховувати ці відмінності, що робить оцінювання менш ефективним.

3. Перевантаження критеріями. Намагання врахувати всі аспекти роботи може призвести до надто деталізованих і складних критеріїв, які важко зрозуміти та застосовувати.

4. Відсутність зв'язку між критеріями та цілями навчання. Критерії повинні бути напряду пов'язані з навчальними цілями. Якщо цей зв'язок відсутній, оцінювання втрачає сенс і не допомагає дітям рухатися вперед.

5. Суб'єктивізм у оцінюванні. Навіть за наявності критеріїв, педагог може інтерпретувати їх по-різному, що призводить до нерівномірного оцінювання.

6. Недостатня підготовка педагогів. Багато педагогів не мають достатнього досвіду у розробці та застосуванні критеріїв формувального оцінювання, що ускладнює його впровадження.

Для розробки критеріїв необхідно спочатку визначити, які з них дають можливість описати роботу як позитивну з позиції поступу. Розглянемо загальну характеристику рівнів знань здобувачів освіти.

I рівень – початковий:	відповідь фрагментарна.
II рівень – середній:	відтворює основний навчальний матеріал.
III рівень – достатній:	знає істотні ознаки понять, явищ.
IV рівень – високий:	знання є глибокими, міцними, системними.

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ (РЕПРОДУКТИВНИЙ)

1.	Вихованець володіє окремими елементами знань, понять за несуттєвими ознаками.	Вихованець відтворює розрізнені навички, елементи знань; спроможний дати відповідь лише на прості запитання.	Вихованець потребує постійного керівництва, допомоги, контролю та корекції на всіх етапах навчання.
	Вихованець володіє окремими фрагментами навчального матеріалу без встановлення зв'язків між ними.	Вихованець відтворює, розпізнає об'єкти, явища, має фрагментарні навички у даному напрямі; відповідає на запитання в межах кожного фрагменту знань, здатний виконувати найпростіші завдання за зразком за наявності постійного керівництва педагога.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових запитань, пояснень більшості питань навчального матеріалу, корекції окремих здібностей, постійного контролю.
	Вихованець володіє фрагментами навчального матеріалу і встановлює окремі зв'язки між ними.	Вихованець відтворює, розпізнає об'єкти та явища в формі окремих фрагментів та зв'язків між ними, виявляє епізодичну зацікавленість в окремих питаннях навчального матеріалу; здатний виконувати прості завдання за конкретним зразком і допомогою керівника гуртка.	Вихованець потребує допомоги керівника гуртка у встановленні зв'язків між елементами набутих знань та навичок, підтримки керівника гуртка у роботі.

СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ (РІВЕНЬ СТАНДАРТНИХ ОПЕРАЦІЙ)

2.	Вихованець володіє знаннями поняття за несуттєвими ознаками, встановлює зв'язки між фрагментами навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно, близько до отриманих теоретичних знань, здатний виконувати окремі практичні елементи, які притаманні даному напрямку діяльності.	Вихованець потребує постійної допомоги в отриманні навичок та вмій у вигляді додаткових консультацій і пояснень.
	Вихованець володіє знаннями понять за несуттєвими ознаками, здатний до репродуктивного відтворення окремого навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно, теоретичні знання поглиблюються, практичні починають набуватися.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових консультацій та пояснень щодо набуття практичних навичок.
	Вихованець володіє знаннями понять за несуттєвими ознаками, окремих понять за суттєвими ознаками, здатний до репродуктивного відтворення навчального матеріалу.	Вихованець відтворює навчальний матеріал цілісно; теоретичні знання поглиблюються, практичні вдосконалюються; здатний самостійно вибудувати причинно-наслідкові зв'язки в творчому процесі.	Вихованець потребує допомоги у вигляді додаткових консультацій та пояснень щодо виявлення причинно-наслідкових зв'язків у творчому процесі.

ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ (АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНИЙ)			
3.	Вихованець володіє знаннями частково на рівні понять та основних вимог, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на середньому рівні складності.	Вихованець відтворює творчий процес у певній послідовності, самостійно вміє проаналізувати та виявити недоліки.	Вихованець потребує збільшення вимог до творчого процесу, ускладнення завдань, можливості самоконтролю.
	Вихованець володіє знаннями на рівні понять та основних вимог, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на достатньому рівні складності.	Вихованець відтворює творчий процес у логічно побудованій послідовності, самостійно вміє проаналізувати та виявити недоліки, узагальнити й обґрунтувати висновки.	Вихованець потребує збільшення вимог у творчому процесі, ускладнення завдань, можливості самоконтролю та самооцінювання.
	Вихованець володіє знаннями на рівні основних вимог та цікавиться науковими поняттями, виконує репродуктивно-творчі завдання стандартного типу на високому рівні складності.	Вихованець відтворює творчий процес шляхом самостійного осмислення, творчого пошуку, чітко, повно, послідовно, обґрунтовано.	Вихованець потребує ускладнення вимог і завдань у творчому процесі, постійного самоконтролю та самооцінювання, творчого підходу до діяльності.
ВИСОКИЙ РІВЕНЬ (ТВОРЧИЙ)			
4.	Вихованець володіє науковими поняттями, здатний узагальнювати та встановлювати зв'язки між ними.	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням зв'язків між його логічно завершеними частинами, здатний самостійно формулювати проблему на основні вивченого матеріалу й отриманих практичних навичок.	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.
	Вихованець володіє науковими поняттями, здатний аналізувати й узагальнювати отриману інформацію, встановлювати зв'язки абстрактного характеру, виявляє цікавість до певного професійного напрямку.	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням внутрішніх глибоких зв'язків у межах складових дисциплін; має знання та практичні навички певної професії.	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.
	Вихованець володіє науковими поняттями високого ступеня узагальнення, здатний аналізувати й узагальнювати отриману інформацію, встановлювати зв'язки абстрактного характеру, чітко усвідомлює свою професійну спрямованість.	Вихованець відтворює навчальний матеріал з усвідомленням внутрішніх глибоких зв'язків у межах складових дисциплін, здатний творити на високому професійному рівні.	Вихованець потребує творчої діяльності, умов самоконтролю та самооцінювання, виконання складних завдань за підтримки керівника гуртка.

Для розробки критеріїв необхідно спочатку визначити, які з них дають можливість описати роботу як позитивну з позиції поступу.

Критерії формувального оцінювання є ключовим елементом ефективного освітнього процесу. Вони допомагають дітям зрозуміти, що від них очікується, а педагогам – забезпечити об'єктивну оцінку та підтримку. Однак для їх успішного застосування необхідно враховувати потенційні проблеми, такі як відсутність чіткості, суб'єктивізм та недостатня підготовка педагогів. Вирішення цих проблем полягає у розробці зрозумілих і гнучких критеріїв, використанні рубрик, залученні дітей до процесу оцінювання та постійному вдосконаленні підходів. Лише тоді формувальне оцінювання стане дійсно ефективним інструментом для підтримки навчання та розвитку вихованців.

2. КРИТЕРІЇ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Ольга Бойко,
керівник гуртка «Intranet»

Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Основи комп'ютерних технологій»

До навчальних досягнень вихованців гуртка «Intranet» науково-технічного напрямку (навчальна програма «Основи комп'ютерних технологій»/ загальна редакція Г.А.Шкури, Т.В. Биковського. Лист МОН від 07.10.2019 №1/11-8872), які підлягають оцінюванню, належить: - теоретична база знань: уявлення про інформацію, її властивості, інформаційні процеси та інформаційні системи, загальні принципи розв'язування задач за допомогою комп'ютера з використанням програмного забезпечення загального та конкретно-предметного призначення, формулювання проблем і постановку задач, побудову відповідних інформаційних моделей, основи алгоритмізації і програмування, принципи будови та дії комп'ютера, уявлення про можливості використання глобальної мережі Інтернет, пошук потрібних відомостей - практичні навички: навички роботи з пристроями введення-виведення даних, прикладним програмним забезпеченням загального і навчального призначення – програмами технічного обслуговування апаратної складової, операційними системами, програмами для архівування файлів, антивірусними програмами, редакторами текстів, графічними редакторами, засобами підготовки комп'ютерних презентацій та публікацій, табличними процесорами, системами управління базами даних, інформаційно-пошуковими системами, експертними системами. Мультимедійними комп'ютерними енциклопедіями, педагогічними програмними засобами для комп'ютерної підтримки навчання з різних предметів, програмами-браузерами для перегляду гіпертекстових сторінок, програмами для роботи з електронною поштою та телеконференціями, пошуку потрібних відомостей в глобальній мережі Інтернет, створення гіпертекстових сторінок тощо; навички складання, описування та реалізації найпростіших алгоритмів і програм з використанням різних засобів їх подання, зокрема деякої мови програмування.

Оцінювання якості підготовки вихованців здійснюється в двох аспектах: рівень володіння теоретичними знаннями та здатність до застосування вивченого матеріалу у практичній діяльності.

Рівень знань	Критерії оцінювання
Початковий	Здобувач освіти: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; знає і виконує правила БЖД під час роботи з комп'ютерною технікою;
Середній	Здобувач освіти: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати просте навчальне завдання; має стійкі навички виконання основних дій з опрацювання даних на комп'ютері.
Достатній	Здобувач освіти: вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання; використовує електронні засоби для пошуку потрібних відомостей.
Високий	Здобувач освіти: має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; вільно опановує та використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування задач; має стійкі навички керування інформаційними системами в нестандартних ситуаціях.

Тетяна Куракова,

керівник гуртка «Територія творчості»

Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Народна творчість»

(Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист від 08.04.2016 р.

№ 1/11-4658. Загальна редакція Шкура Г.А., Биковський Т.В., канд. пед.

наук, доцент. Київ – 2016

Початковий рівень	
Рівень засвоєння знань	Вихованець: - частково сприймає, запам'ятовує і розпізнає інформацію, отриману від педагога, припускається суттєвих змістових і логічних помилок; - має фрагментарні знання про культуру та традиції українського народу, історію народної творчості, її види, основні види традиційних українських промислів; - під керівництвом педагога може користуватися різними видами конструкторсько - технологічної документації та іншими джерелами інформації; - має поверхневі уявлення про декоративні матеріали та їх властивості, відомості про взаємозв'язок матеріалу, форми й декорування виробів, їх залежність від призначення; види декоративного оформлення готових виробів; - слабо орієнтується у поняттях про ритм, рапорт, симетрію, асиметрію, гармонію кольорів в оздобленні виробів; - за допомогою педагога здатний розпізнавати прості техніки, прийоми виготовлення різноманітних виробів, збирання, сортування та зберігання різноманітних доступних матеріалів для роботи в гуртку; - має слабо сформований рівень знань про прості інструменти та способи обробки матеріалів.
Рівень застосування знань та умінь в практичній роботі	Вихованець: - не може самостійно підбирати інструменти та матеріали для виготовлення та оздоблення виробів; - виконує частину простих завдань, навчальних дій за наданим зразком та допомогою педагога; - користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією під керівництвом педагога; - не може самостійно виконувати розмічання простих деталей запланованого виробу із зазначенням

	раціонального використання матеріалів, виготовляти прості деталі виробу; - допускає значні відхилення від установлених вимог при виконанні більшості технологічних операцій та прийомів роботи, технологічної обробки матеріалів; - під керівництвом педагога дотримується правил техніки безпеки праці.
Рівень творчої активності, самостійності та самовираження	Вихованець: - має обмежену уяву та фантазію; - використовує стандартні рішення у підборі матеріалів, інструментів та прийомів роботи; - не виявляє самостійності; - не вміє визначати свої сильні та слабкі сторони, планувати подальші кроки для покращення результатів; - відчуває труднощі вільно, відкрито та автентично виражати свої думки, почуття та ідеї.
Середній рівень	
Рівень засвоєння знань	Вихованець: - сприймає, запам'ятовує і розпізнає інформацію, отриману від педагога, припускається суттєвих змістових і логічних помилок при відтворенні інформації; - знає близько половини навчального матеріалу про культуру та традиції українського народу, історію народної творчості, її основні види та види традиційних українських промислів; - частково уміє користуватися різними видами конструкторсько - технологічної документації та іншими джерелами інформації; - володіє незначною частиною матеріалу про декоративні матеріали та їх властивості, відомості про взаємозв'язок матеріалу, форми й декорування виробів, їх залежність від призначення; - виявляє не достатні знання щодо видів декоративного оформлення готових виробів; - розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення поняття про ритм, рапорт, симетрію, асиметрію, гармонію кольорів в оздобленні виробів, але при цьому допускав помилки; - частково вміє розпізнавати прості техніки, прийоми виготовлення різноманітних виробів, збирання, сортування та зберігання різноманітних доступних матеріалів для роботи в гуртку;

	- володіє інформацією про прості інструменти та способи обробки матеріалів.
Рівень застосування знань та умінь в практичній роботі	Вихованець: - використовує найпростіші інструменти і матеріали для виготовлення та оздоблення виробів; - виконує прості завдання, навчальні дії за наданим зразком та допомогою педагога; - користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією під керівництвом педагога; - володіє основними навичками розмічання деталей запланованого виробу із зазначенням раціонального використання матеріалів, виготовляє деталі виробу; - допускає незначні відхилення від установлених вимог при виконанні більшості технологічних операцій та прийомів роботи, технологічної обробки матеріалів; - дотримується безпечних умов праці різноманітним ручним інструментом під час виготовлення деталей запланованого виробу.
Рівень творчої активності, самостійності та самовираження	Вихованець: - має слабку здатність проявляти фантазію та уяву; - використовує комбінації відомих рішень у підборі матеріалів, інструментів та прийомів роботи; - намагається проявляти самостійність у роботі; - частково вміє визначати свої сильні та слабкі сторони, планувати подальші кроки для покращення результатів; - намагається вносити власні рішення та ідеї, виражати свої почуття відкрито.
Достатній рівень	
Рівень засвоєння знань	Вихованець: - сприймає, запам'ятовує, систематизує, розрізняє і переказує власними словами інформацію, отриману від педагога або із запропонованих джерел, висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію; - знає відомості про культуру та традиції українського народу, історію народної творчості, її основні види та види традиційних українських промислів; - уміє користуватися різними видами конструкторсько-технологічної документації та іншими джерелами інформації;

	- вільно володіє значною частиною матеріалу про декоративні матеріали та їх властивості, відомості про взаємозв'язок матеріалу, форми й декорування виробів, їх залежність від призначення; - виявляє достатні знання щодо видів декоративного оформлення готових виробів; - розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення поняття про ритм, рапорт, симетрію, асиметрію, гармонію кольорів в оздобленні виробів; - вміє розпізнавати техніки декоративно-ужиткової творчості, поєднувати основні і допоміжні техніки під час створення виробу; - знає прийоми виготовлення різноманітних виробів, збирання, сортування та зберігання різноманітних доступних матеріалів для роботи в гуртку; - володіє інформацією про різні інструменти та способи обробки матеріалів.
Рівень застосування знань та умінь в практичній роботі	Вихованець: - економно витрачає матеріали й дбайливо відноситься до інструментів та обладнання, використовує їх за призначенням; - самостійно і правильно виконує переважну більшість всієї прийомів і технологічних операцій, є несуттєві відхилення в прийомах і способах роботи; - виконує роботи акуратно та уважно в межах норм визначеного часу; - вміє створювати художній образ за допомогою різних технік і напрямків декоративної творчості; - самостійно користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією; - виконує розмічання деталей запланованого виробу із зазначенням раціонального використання матеріалів, виготовляє деталі виробу; - застосовує поєднання основних і допоміжних технік під час створення виробу. Демонструє вміння і навички роботи по створенню виробів певними техніками; - допускає несуттєві відхилення від установлених вимог при виконанні більшості технологічних операцій та прийомів роботи, технологічної обробки матеріалів; - дотримується безпечних умов праці різноманітним ручним інструментом під час виготовлення деталей запланованого виробу; - вміє аналізувати твори декоративного мистецтва та оформляти власну виставку.

Рівень творчої активності, самостійності та самовираження	Вихованець: - проявляє творчу ініціативу, фантазію та уяву; - використовує нестандартні рішення у підборі матеріалів, інструментів та прийомів роботи, проявляє творчість та ініціативність; - проявляє самостійність в роботі та свій індивідуальний стиль; - вміє створювати нові, оригінальні образи, використовує оригінальні ідеї, вміє передавати власні почуття через творчість; - вміє визначати свої сильні та слабкі сторони, аналізувати помилки в роботі, планувати подальші кроки для покращення результатів;
Високий рівень	
Рівень засвоєння знань	Вихованець: - сприймає, запам'ятовує, систематизує, оцінює, порівнює та зіставляє отриману інформацію від педагога або із запропонованих джерел, висловлює свої думки, використовуючи отриману інформацію за призначенням; - генерує суб'єктивні нові ідеї, спираючись на власні знання та судження; - володіє глибокими, міцними знаннями і здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; - має глибокі знання про культуру та традиції українського народу, історію народної творчості, її основні види та види традиційних українських промислів; - впевнено користується різними видами конструкторсько - технологічної документації та іншими джерелами інформації; - володіє знаннями про інноваційні технології та декоративні матеріали, їх властивості, відомості про взаємозв'язок матеріалу, форми й декорування виробів, їх залежність від призначення; - знає види декоративного оформлення готових виробів та вмiло їх використовує в роботі; - розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення поняття про ритм, рапорт, симетрію, асиметрію, гармонію кольорів в оздобленні виробів;

	- вміє розпізнавати техніки декоративно-ужиткової творчості, поєднувати основні і допоміжні техніки під час створення виробу; - знає прийоми виготовлення різноманітних виробів, збирання, сортування та зберігання різноманітних доступних матеріалів для роботи в гуртку; - має ґрунтовні знання про різні інструменти та способи обробки матеріалів; - володіє знаннями про творчість відомих народних майстрів України;
Рівень застосування знань та умінь в практичній роботі	Вихованець: - економно витрачає матеріали й бережно ставитися до інструментів та обладнання, використовує їх за призначенням; - здатний самостійно і правильно виконувати всі прийоми і технологічних операції; - вміє виконувати та презентувати творчий проєкт. - виконує складні роботи високої якості акуратно та уважно в межах норм визначеного часу; - вміє створювати художній образ за допомогою різних технік і напрямків декоративної творчості; - самостійно користується необхідною конструкторсько-технологічною документацією; - здатний самостійно виконувати розмічання деталей запланованого виробу із зазначенням раціонального використання матеріалів, виготовляти деталі виробу та здійснювати їх обробку; - застосовує поєднання основних і допоміжних технік під час створення виробу, вільно ними експериментує; - демонструє високий рівень умінь і навиків роботи по створенню виробів певними техніками; - забезпечує високий рівень організації праці та дотримання правил техніки безпеки праці; - вміє аналізувати твори декоративного мистецтва та оформляти власну виставку.
Рівень творчої активності, самостійності та самовираження	Вихованець: - має розвинений естетичний смак, фантазію, уяву; - використовує нестандартні рішення у підборі матеріалів, інструментів та прийомів роботи; - здатний до експерименту, проявляє творчу індивідуальність; - вміє створювати нові, оригінальні образи, використовує

	оригінальні ідеї, вмє передавати власні почуття через творчість, має свій індивідуальний стиль; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; - виявляє елементи творчого підходу в проектуванні, конструюванні, моделюванні та виготовленні виробів; - вмє визначати свої сильні та слабкі сторони, аналізувати помилки в роботі, планувати подальші кроки для покращення результатів; - самостійно створює оригінальні творчі роботи та вмє їх презентувати; - виявляє підприємливість через вивчення попиту споживачів, ініціює, планує та організує співпрацю в групах для досягнення навчальних цілей, виконання творчих завдань.

Наталя Педченко,

керівник гуртка «Арт-студія «Sketch»»

Критерії формуального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Образотворче мистецтво»

(Вержбицька І. В., протокол засідання Науково-методичної комісії з позашкільної освіти від 25.06.2018 року, лист ІМЗО від 06.06.2018 №22.1/12-Г-322)

При визначенні рівня сформованості за даними критеріями та показниками враховуються програмові вимоги на кожен рівень та рік навчання.

Критерії для оцінювання навчальних досягнень вихованців носять комплексний характер. До них належать:

- сформованість культури людських почуттів через сприймання творів мистецтва та безпосередньо у мистецькій діяльності;
- розвиток асоціативно-образного та просторового мислення, уяви, фантазії, пам'яті, художнього смаку і творчих здібностей;
- досконалість вмєнь та навичок з образотворчої діяльності; готовність

використовувати отриманий досвід у самостійній творчій роботі;

- здатність сприймати, інтерпретувати та характеризувати твори образотворчого мистецтва, висловлювати особистісне ставлення до них, аргументуючи власні думки, судження, оцінки;
- рівень сформованості уявлення про сутність, види та жанри образотворчого мистецтва, особливості художньо-образної мови, засвоєння основних художніх прийомів і закономірностей та відповідної термінології;
- рівень сформованості потреби у творчій самореалізації та духовно-естетичному самовдосконаленні, професійному самовизначенні.

Початковий рівень

№ п/п	Рівень навчальних досягнень	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вихованців
1	Початковий	Вихованець (вихованка) розуміє незначну частину тематичного матеріалу; обмежено користується термінологією; при аналізі творів образотворчого мистецтва користується загальними фразами; після кількаразового пояснення керівника відтворює незначні фрагменти тематичного матеріалу під час практичної художньої діяльності; виявляє елементарний розвиток художньо-образного мислення. Вихованець (вихованка) розуміє незначну частину тематичного матеріалу; користується обмеженим понятійно-термінологічним запасом у процесі обговорення творів образотворчого мистецтва; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності після детального пояснення керівника; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні (домінують розрізнені судження, не встановлює відповідність між поняттям та визначенням). Вихованець (вихованка) розуміє частину тематичного матеріалу; користується обмеженою термінологією; намагається

		аналізувати твори образотворчого мистецтва за допомогою навідних запитань керівника; частково відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності з опорою на пояснення та зразок керівника; художньо-образне мислення розвинуто на елементарному рівні.
2	Середній	Вихованець (вихованка) розуміє та усвідомлює значну частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий термінологічний запас у процесі обговорення творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, але потребує значної допомоги керівника; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності окремих суджень) Вихованець (вихованка) розуміє та усвідомлює більшу частину тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі аналізу творів мистецтва; відтворює під керівництвом педагога тематичний матеріал у практичній діяльності, але без переносу у змінній ситуації; художньо-образне мислення розвинуто слабо (на рівні сукупності суджень з використанням окремих пояснень). Вихованець (вихованка) розуміє та усвідомлює переважну більшість тематичного матеріалу; демонструє небагатий словниково-термінологічний запас у процесі інтерпретації творів мистецтва; відтворює тематичний матеріал у практичній художній діяльності, інколи потребуючи педагогічної допомоги; художньо-образне мислення розвинуто слабо (судження аргументуються переважно з опорою на висловлювання керівника)
3	Достатній	Вихованець (вихованка) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати його за допомогою керівника; демонструє достатній термінологічний запас; застосовує за допомогою керівника опанований матеріал у практичній художній діяльності;

		художньо-образне мислення достатньо розвинуто (судження аргументуються, з'являються окремі аналогії, асоціації). Вихованець (вихованка) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його за допомогою керівника; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, свідомо користується ключовими поняттями і термінами; застосовує засвоєний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (у поясненнях застосовуються аналогії, асоціації). Вихованець (вихованка) повністю розуміє та усвідомлює тематичний матеріал, здатний узагальнювати та систематизувати його, наводити деякі приклади на підтвердження своїх думок; демонструє достатній понятійно-термінологічний запас, який майже завжди адекватно використовує; застосовує матеріал у практичній художній діяльності без допомоги керівника; художньо-образне мислення достатньо розвинуто (сформулюються окремі висновки, узагальнення).
4	Високий	Вихованець (вихованка) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми; під час інтерпретації художніх творів робить висновки, висловлює власне естетичне ставлення, вільно користується термінологією; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення достатньо високо розвинуто, що дозволяє вихованцю (вихованки) застосовувати асоціативні зв'язки, образні аналогії та порівняння щодо різних видів мистецтв. Вихованець (вихованка) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, намагається самостійно збагачувати набуті знання; під час аналізу художніх творів аргументує висновки, власні оцінки й

		твердження, ілюструє прикладами; широко користується спеціальною термінологією відповідно до програмових вимог; самостійно використовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто, характеризується використанням нестандартних асоціативних зв'язків. Вихованець (вихованка) глибоко розуміє та усвідомлює тематичний матеріал у межах програми, під час інтерпретації художніх творів робить самостійні висновки, аргументує власні оцінки, наводить приклади на їх підтвердження; вільно користується спеціальною термінологією відповідно до програмових вимог; самостійно застосовує тематичний матеріал у практичній художній діяльності; художньо-образне мислення високо розвинуто, характеризується оригінальністю, що дає змогу вихованцю (вихованки) широко використовувати асоціативні зв'язки.

Основний рівень

№ п/п	Рівень навчальних досягнень	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вихованців
1	Початковий	Вихованець (вихованка) сприймає та відтворює художні образи на частковому рівні, однозначно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-естетичне мислення, відтворює елементарні навички та уміння у творчій художній діяльності. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги керівника. Вихованець (вихованка) володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття художніх образів, виявляє певні творчі вміння та навички у практичній діяльності, володіє незначною частиною термінологічного мінімуму; словниковий запас в основному дозволяє викласти думку. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги керівника.

		Вихованець (вихованка) здатний сприймати та відтворювати окремі фрагменти художніх образів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину тематичного матеріалу, користується обмеженим термінологічним та словниковим запасом. Потребує практичної допомоги керівника
2	Середній	Вихованець (вихованка) може відтворювати художні образи на репродуктивному рівні, в основному розуміє образну сферу художнього твору; застосування знань та художньої термінології на практиці задовільне. Здійснює художню діяльність під керівництвом керівника. Вихованець (вихованка) володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи відтворити окремі художні образи, але не завжди вміє сприймати і відтворювати художні образи, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє задовільне знання спеціальної художньої термінології; словниковий запас небагатий. Здійснює художню діяльність під керівництвом педагога. Вихованець (вихованка) не завжди вміє сприймати та репродукувати візуальні образи, має достатньо сформоване художнє мислення, але не завжди послідовно та логічно характеризує окремі художні явища, розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; виявляє знання і розуміння основних тематичних понять, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз художнього твору, порівняння, висновки щодо сприймання творів образотворчого мистецтва. Здійснює художню діяльність самостійно.
3	Достатній	Вихованець (вихованка) може відтворити різні візуальні образи, проте робить непереконливі висновки, не завжди послідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; знає найважливіший тематичний художній

		матеріал, але знання не достатньо стійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни у творчій художній діяльності вихованця (вихованки). Частково застосовує в художній діяльності набуті знання та вміння. Вихованець (вихованка) вміє сприймати і репродукувати візуальні образи певного рівня, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; на достатньому рівні володіє спеціальною художньою термінологією при аналізуванні художніх творів у процесі їх сприймання та обговоренні. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння, але потребує консультації у керівника. Вихованець (вихованка) виявляє достатнє засвоєння тематичного художнього матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної художньої термінології, які потребують допомоги керівника, трапляються поодинокі недоліки у відтворенні художнього образу і художньо-образному оформленні своїх роздумів щодо оцінки творів образотворчого мистецтва; не завжди самостійно систематизує та узагальнює художній матеріал. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння.
4	Високий	Вихованець (вихованка) має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи художні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях та використанні спеціальної художньої термінології, не завжди обґрунтовано може довести свою точку зору на художні явища в процесі їх сприймання, не завжди вміє відтворити окремі фрагменти художніх образів. Вказані неточності може виправляти самостійно. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності.

Вихованець (вихованка) володіє тематичним художнім матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових творчих завданнях, виявляє знання спеціальної художньої термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати твори візуального (образотворчого) мистецтва, застосовувати набуті знання у практичній образотворчій діяльності. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності, робить спроби пошуку нестандартних, оригінальних підходів у художньо – творчій діяльності.

Вихованець (вихованка) має міцні, ґрунтовні знання тематичного художнього матеріалу (жанри, митці, твори образотворчого мистецтва) у межах програми, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, широко застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та життєвими явищами. Вихованець (вихованка) свідомо використовує мову візуального мистецтва у роздумах, висновках та узагальненнях щодо сприймання художніх образів, має достатньо високий рівень художньо-мистецького мислення у розвитку світопізнання і світовідчуття; самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності у художній діяльності. Виявляє ініціативу, використовує нетипові, оригінальні підходи у здійсненні власної художньо-творчої діяльності.

Вищий рівень

№ п/п	Рівень навчальних досягнень	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень вихованців
1	Початковий	Вихованець (вихованка) сприймає та відтворює художні образи на початковому рівні, але не може їх характеризувати, має слабо сформоване художньо--естетичне мислення, мінімальний запас

		практичних навичок та умінь, відсутня мотивація до пізнання навколишнього світу, мистецтва, не володіє теоретичним матеріалом. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги керівника. Вихованець (вихованка) майже не володіє теоретичним матеріалом, має слабо сформований рівень сприйняття художніх образів, виявляє окремі елементарні вміння та навички у практичній діяльності; словниковий та термінологічний запас не дозволяє послідовно викласти думку, проявляє зацікавленість до пізнання світу мистецтва. Потребує постійної теоретичної та практичної допомоги керівника. Вихованець (вихованка) сприймає та відтворює окремі фрагменти художніх образів, знає незначну частину теоретичного матеріалу, користується обмеженим термінологічним та словниковим запасом, позитивно реагує на явища навколишнього світу, твори мистецтва, художню діяльність. Потребує практичної допомоги керівника.
2	Середній	Вихованець (вихованка) не завжди вміє сприймати та репродукувати візуальні образи; поверхнево розуміє зміст художнього твору; обмежено застосовує знання та термінологічний запас на практиці, позитивно реагує на явища навколишнього світу та пізнання творів мистецтва. Здійснює художню діяльність під керівництвом педагога. Вихованець (вихованка) відтворює художні образи на репродуктивному рівні, виявляє обмежене знання спеціальної художньої термінології; словниковий запас небагатий, здатний сприймати красу природних форм та творів мистецтва. Здійснює художню діяльність під керівництвом педагога. Вихованець (вихованка) володіє навичками й вміннями, які дають змогу сприймати та відтворювати окремі художні образи, не завжди

		послідовно та логічно характеризує окремі художні явища, розповідь потребує уточнень; виявляє поверхневі знання і розуміння програмового матеріалу; здатний сприймати та висловлювати емоційне ставлення до природних форм, але демонструє стандартне мислення. Здійснює художню діяльність самостійно.
3	Достатній	Вихованець (вихованка) вміє сприймати і репродукувати візуальні образи, проте робить непереконливі висновки, неповною мірою аналізує художньо-образний зміст твору, послідовно викладає свої думки, допускає мовленнєві та термінологічні помилки; знає найважливіший теоретичний матеріал; не завжди вміє поєднувати художні образи та явища навколишнього світу; здатний сприймати та висловлювати емоційне ставлення до природних форм, творів мистецтва, але демонструє стандартне мислення. Частково застосовує в художній діяльності набуті знання та вміння. Вихованець (вихованка) може сприймати та відтворювати різні візуальні образи, проте не досить повно аналізує художньо--образний зміст твору, має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; на достатньому рівні володіє спеціальною художньою термінологією при аналізі художніх творів у процесі їх сприймання та інтерпретації. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння, але потребує консультації керівника. Вихованець (вихованка) володіє теоретичним художнім матеріалом у межах програми, але допускає неточності у використанні спеціальної художньої термінології та у відтворенні художнього образу, здатний сприймати та висловлювати власне ставлення до природних форм, творів мистецтва та оцінювати їх. Застосовує в художній діяльності власний досвід, набуті знання та вміння.
4	Високий	Вихованець (вихованка) виявляє достатній рівень засвоєння навчального матеріалу, але, аналізуючи

		художні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях та використанні спеціальної художньої термінології, не завжди може довести свою точку зору стосовно художніх явищ. Вказані неточності може виправляти самостійно. Здатний сприймати та висловлювати власне естетичне ставлення до природних форм, творів мистецтва, оцінювати та інтерпретувати їх. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності. Вихованець (вихованка) має міцні знання програмового матеріалу, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у художньо-творчих завданнях, виявляє знання спеціальної художньої термінології, вміє систематизувати, узагальнювати, аналізувати твори образотворчого мистецтва порівнювати їх з творами інших видів мистецтв та життєвими явищами, застосовувати набуті знання в образотворчій діяльності. Самостійно використовує власний досвід, набуті знання та вміння у художній діяльності, робить спроби пошуку нестандартних, оригінальних підходів у власній художньо – творчій діяльності. Вихованець (вихованка) має міцні, ґрунтовні знання з програмового навчального матеріалу, здатний систематизувати, узагальнювати, свідомо сприймати та відтворювати візуальні образи, широко застосовувати асоціативні зв'язки між творами образотворчого мистецтва, творами інших мистецтв та явищами навколишнього світу. Вихованець (вихованка) має високий рівень художньо-мистецького мислення; самостійно використовує набуті художні вміння, навички та власні здібності в образотворчій діяльності. Виявляє ініціативу, використовує нетипові, оригінальні підходи у здійсненні власної художньо-творчої діяльності.

Тетяна Полякова,
керівник гуртка Українська мова,
кандидат філологічних наук, доцент

Олена Гриненко,
завідувач гуманітарно-науково-технічного відділу,
кандидат педагогічних наук, доцент

Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Українська мова»

Гурток «Українська мова» працює за навчальною програмою з позашкільної освіти дослідницько-експериментального напрямку «Українська мова», 2019 рік, 2 роки навчання. *Укладачі:* Сушко Оксана Іванівна – кандидат філологічних наук, керівник гуртка «Українська мова» Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості; Полякова Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, керівник гуртка «Українська мова» Донецького обласного палацу дитячої та юнацької творчості.

Метою навчальної програми є формування компетентностей у процесі поглибленого вивчення української мови й науково-дослідницької діяльності.

Основні *завдання* полягають у формуванні у вихованців таких компетентностей:

— *пізнавальна:* поглиблення мовленнєвознавчих та культурологічних знань, ознайомлення із головними чинниками науково-дослідницької роботи;

— *практична:* засвоєння мовного матеріалу засобами самостійної, індивідуальної, диференційованої навчальної практичної роботи; вироблення умінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо) та в різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня); формування навичок науково-дослідницької діяльності;

— *творча:* розвиток мовленнєвих здібностей, ораторської майстерності, підвищення інтересу до пізнавально-пошукової діяльності, реалізація потенційних творчих можливостей особистості;

— *соціальна*: виховання громадської свідомості, формування національних і загальнолюдських культурних і духовних цінностей, розвиток соціалізації і загальної реалізації особистості.

Програма першого року навчання передбачає розвиток у вихованців пізнавального інтересу до поглибленого вивчення української мови та до основ пошуково-науково роботи.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основні відомості з фонетики, лексикології, фразеології;
- морфеми слова;
- самостійні та службові частини мови;
- найчастіше вживані вставні слова і словосполучення;
- відокремлені та однорідні члени речення;
- основні відомості про складне речення, види складних речень, розділові знаки в реченнях;
- правила з орфографії, пунктуації;
- стилі і жанри мовлення;
- мовні особливості наукового стилю, основні види висловлювань;
- правила культури мовлення, спілкування; найважливіші світоглядні, етичні та інші поняття, відображені у мові;
- відомості про особливості національної культури, звичаї, традиції, свята;
- визначних діячів; суспільно-політичні події, державну символіку; побут населення міст, сіл, культурно-архітектурні пам'ятки, музеї, театри тощо;
- найбільш відомі фольклорні та літературні твори рідного народу, лексеми, фразеологізми, афоризми як відображення народного досвіду, особливості національного характеру, світобачення;

- загальнолюдські моральні цінності, їх вияв у національних традиціях;
- особливості дослідницької роботи;
- структуру наукового дослідження;
- способи записування конспектів;
- правила оформлення результатів наукової роботи;
- правила укладання використаної літератури;
- варіанти наочних матеріалів для захисту науково-дослідницької роботи;
- етапи захисту роботи;
- правила культури мовлення, поведінки під час виступу.

Вихованці мають уміти:

- уживати наукову термінологію, стилістично забарвлену лексику, користуватися різними видами словників;
- пояснювати значення фразеологізмів і правильно використовувати їх у мовленні, визначати їх синтаксичну роль, вміти користуватися фразеологічним словником;
- використовувати слова з урахуванням значення їх морфем; користуватися морфемним та словотвірним словниками;
- знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил, знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- розпізнавати самостійні частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- розпізнавати службові частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- правильно використовувати в мовленні речення із звертаннями, вставними конструкціями;
- правильно вживати розділові знаки при звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях);

- використовувати в мовленні речення з однорідними членами, правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення та відокремленнях;
- використовувати конструкції з відокремленням у текстах наукового стилю;
- правильно використовувати в тексті цитати, розставляти розділові знаки;
- визначати особливості правильного мовлення, висловлюватись відповідно до норм культури мовлення;
- формулювати думку у всіх стилях і жанрах мовлення;
- сприймати усне та писемне мовлення, відтворювати готові тексти, удосконалювати написане;
- уважно слухати інших людей, осмислювати і запам'ятовувати почуте і прочитане, робити короткі записи в процесі слухання і читання, робити висновки, висловлювати власну думку щодо сприйнятого;
- відрізнити тексти наукового стилю від текстів інших стилів; виступати перед аудиторією: правильно звертатися, вибирати інтонацію, темп і гучність виступу;
- використовувати культурологічні знання у власному мовленні-узгоджувати із засвоєними етичними, естетичними та іншими цінностями свою мовленнєву і життєтворчу діяльність; аналізувати особливості бачення світу, культурні традиції народів, що відображено в мові, враховувати їх у спілкуванні; дотримуватись правил мовленнєвої поведінки відповідно до загальнолюдських норм та національної специфіки культури; визначати тему і завдання дослідження, аргументувати вибір;
- працювати за систематичним та алфавітним каталогом, бібліографічним покажчиком;
- давати стислий аналіз прочитаної літератури з обраної теми;
- грамотно оформляти роботу;

- користуватися комп'ютерними програмами;
- створювати мультимедійні презентації;
- складати план захисту науково-дослідницької роботи;
- готувати виступ і виголошувати його з урахуванням ситуації спілкування.

Вихованці мають здобути досвід:

- користуватися словниковою та довідниковою літературою;
- складати власні висловлювання в різних мовленнєвих ситуаціях;
- вести наукові спостереження щодо проблемних питань мовознавства;
- писати наукові статті.

Програма другого року навчання передбачає творчу та наукову діяльність вихованців у процесі вивчення рідної мови.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати:

- основні відомості з фонетики, лексикології, фразеології;
- морфеми слова;
- самостійні та службові частини мови;
- найчастіше вживані вставні слова і словосполучення;
- відокремлені та однорідні члени речення;
- основні відомості про складне речення, види складних речень, розділові знаки в реченнях;
- правила з орфографії, пунктуації;
- стилі і жанри мовлення;
- мовні особливості наукового стилю, основні види висловлювань;
- правила культури мовлення, спілкування; найважливіші світоглядні, етичні та інші поняття, відображені у мові;
- відомості про особливості національної культури, звичаї, традиції, свята;

– визначних діячів; суспільно-політичні події, державну символіку; побут населення міст, сіл, культурно-архітектурні пам'ятки, музеї, театри тощо;

– найбільш відомі фольклорні та літературні твори рідного народу, лексеми, фразеологізми, афоризми як відображення народного досвіду, особливості національного характеру, світобачення;

– загальнолюдські моральні цінності, їх вияв у національних традиціях;

– особливості дослідницької роботи;

– структуру наукового дослідження;

– способи записування конспектів;

– правила оформлення результатів наукової роботи;

– правила укладання використаної літератури;

– варіанти наочних матеріалів для захисту науково-дослідницької роботи;

– етапи захисту роботи;

– правила культури мовлення, поведінки під час виступу.

Вихованці мають уміти:

– уживати наукову термінологію, стилістично забарвлену лексику, користуватися різними видами словників;

– пояснювати значення фразеологізмів і правильно використовувати їх у мовленні, визначати їх синтаксичну роль, вміти користуватися фразеологічним словником;

– використовувати слова з урахуванням значення їх морфем; користуватися морфемним та словотвірним словниками;

– знаходити вивчені орфограми і пояснювати їх за допомогою правил, знаходити і виправляти орфографічні помилки;

– розпізнавати самостійні частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;

- розпізнавати службові частини мови, знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх за допомогою правил;
- правильно використовувати в мовленні речення із звертаннями, вставними конструкціями;
- правильно вживати розділові знаки при звертаннях, вставних словах (словосполученнях, реченнях);
- використовувати в мовленні речення з однорідними членами, правильно ставити розділові знаки при однорідних членах речення та відокремленнях;
- використовувати конструкції з відокремленням у текстах наукового стилю;
- правильно використовувати в тексті цитати, розставляти розділові знаки;
- визначати особливості правильного мовлення, висловлюватись відповідно до норм культури мовлення;
- формулювати думку у всіх стилях і жанрах мовлення;
- сприймати усне та писемне мовлення, відтворювати готові тексти, удосконалювати написане;
- уважно слухати інших людей, осмислювати і запам'ятовувати почуте і прочитане, робити короткі записи в процесі слухання і читання, робити висновки, висловлювати власну думку щодо сприйнятого;
- відрізняти тексти наукового стилю від текстів інших стилів; виступати перед аудиторією: правильно звертатися, вибирати інтонацію, темп і гучність виступу;
- використовувати культурологічні знання у власному мовленні-узгоджувати із засвоєними етичними, естетичними та іншими цінностями свою мовленнєву і життєтворчу діяльність; аналізувати особливості бачення світу, культурні традиції народів, що відображено в мові, враховувати їх у спілкуванні; дотримуватись правил мовленнєвої поведінки відповідно до

загальнолюдських норм та національної специфіки культури; визначати тему і завдання дослідження, аргументувати вибір;

– працювати за систематичним та алфавітним каталогом, бібліографічним покажчиком;

– давати стислий аналіз прочитаної літератури з обраної теми;

– грамотно оформляти роботу;

– користуватися комп'ютерними програмами;

– створювати мультимедійні презентації;

– складати план захисту науково-дослідницької роботи;

– готувати виступ і виголошувати його з урахуванням ситуації спілкування.

Вихованці мають здобути досвід:

– користуватися словниковою та довідниковою літературою;

– складати власні висловлювання в різних мовленнєвих ситуаціях;

– вести наукові спостереження щодо проблемних питань мовознавства;

– писати наукові праці.

Вироблення критеріїв є невід'ємною частиною процесу формуального оцінювання. Він пов'язує цілепокладання з оцінювання результатів діяльності вихованців у систему, яка спрямована на свідоме планування та об'єктивне оцінювання вихованцем своєї роботи впродовж певної теми (розділу). Це конкретизація етапу формуального оцінювання, на якому потрібно відповісти на запитання «Куди я йду?».

Принципи вироблення критеріїв у процесі формуального оцінювання:

1. Критерії оцінювання ґрунтуються на цілях навчання та корелюють з очікуваними результатами навчання вихованців.

2. Критерії оцінювання доцільно розробляти разом з вихованцями.

3. Педагог озвучує критерії оцінювання до початку виконання завдання та наочно їх окреслює на дошці або плакаті.

4. Критерії оцінювання повинні бути зрозумілими вихованцям. Оскільки чітко та конкретно сформовані критерії сприяють свідомому досягненню вихованцем поставлених цілей навчальної діяльності. Зміст критеріїв потрібно викладати зрозумілою та доступною для вихованців мовою.

5. Педагог має звертати увагу вихованців на критерії оцінювання впродовж роботи над темою.

6. Педагог оцінює виконану роботу вихованця на основі визначених критеріїв.

Вихованець повинен знати, що саме буде оцінюватись, а тому педагог має надати дітям критерії, за допомогою яких вони самостійно чи під керівництвом педагога могли б перевірити досягнення цілей заняття (теми, розділу тощо).

Критерії допоможуть вихованцям підготуватися до оцінювання та виконати роботу так, щоб поставлена педагогом ціль була реалізована.

Однак, спочатку варто пропонувати вихованцям готові критерії оцінювання, аби вони ними користувалися впродовж заняття, але згодом вихованці можуть долучатися до розроблення критеріїв оцінювання разом з педагогом:

- запис критеріїв на дошці, які запропонували вихованці;
- складання кожним вихованцем одного-двох критеріїв;
- визначення цілей діяльності;
- розташування критеріїв за ступенем важкості;
- аналіз критеріїв оцінювання;
- визначення балів кожного критерію;
- оголошення теми заняття;
- здійснення зворотного зв'язку, щоб переконатися, чи вихованці зрозуміли критерії оцінювання.

Критерії формувального оцінювання

1. Когнітивні уміння (рівень пізнавальної діяльності).

2. Автономність та відповідальність.

3. Складність завдання (контекст, зміст).

Рівень	критерії
високий	— демонструє глибоке розуміння змісту теми, сутності мовних термінів, доцільно уживає мовну термінологію; — аналізує, синтезує, оцінює інформацію, продукує новий продукт; — здійснює дослідницьку діяльність; — діє самостійно та в групі; — виконує нестандартні завдання.
достатній	— демонструє гарне розуміння змісту теми, сутності мовних термінів, уживає мовну термінологію (з помилками); — аналізує, синтезує інформацію; — виконує частково-пошукову діяльність; — діє за алгоритмом/інструкцією; — виконує нові змодельовані завдання.
середній	— демонструє часткове розуміння змісту теми, сутності мовних термінів, намагається вживати мовні терміни (плутає); — труднощі в процесі аналізу отриманої інформації; — застосовує уміння (виконує елементарні практичні види діяльності); — діє з опосередкованю допомогою педагога (підказкою); — виконує типові завдання.
низький	— розуміє та відтворює інформацію з теми, сутності мовних термінів, вживає мовні терміни з грубими помилками; — труднощі в процесі аналізу/узагальнення отриманої інформації, встановлює окремі зв'язки між фрагментами навчального матеріалу; — застосовує уміння (виконує елементарні практичні види діяльності); — діє під прямим або опосередкованим керівництвом педагога; — виконує шаблонні завдання (за зразком).

Марина Мансурова,
керівник гуртка «Ремікс»,

Валентина Орехова,
завідувач відділу художньої творчості,
кандидат педагогічних наук

Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за навчальною програмою «Вокальне мистецтво»
(Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-4657 від 8.04.2016)

Метою навчальної програми є формування компетентностей особистості у процесі опанування вокального мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей: пізнавальна – забезпечення навчання основам професійного вокального співу; основним поняттям і термінам музичної грамоти; правилам гігієни й охорони голосу;

практична – оволодіння нотною грамотою, розвиток вокального, гармонічного та мелодичного слуху; удосконалювання мовного апарату; формування вокальної артикуляції, співочого дихання, музичної пам'яті; формування діяльності голосового апарату з основними властивостями співочого голосу;

творча – забезпечення індивідуальних вокальних здібностей; формування музично-естетичного смаку; прагнення до гармонії, уміння бачити її в музиці, людині, навколишньому світі; психологічному вивільненню та творчому розкриттю особистості через виконавський досвід;

соціальна – виховання громадянської свідомості, національної гідності через виконання кращих творів вітчизняної музики.

Особливістю системи оцінювання досягнень вихованців вокального гуртка є багатофункціональність, що зумовлена багатокомпонентністю змісту

вокальної мистецької освіти, спрямованої на цілісне формування художньо-естетичної культури вихованців, і передбачає:

- ✓ формування емоційно-естетичного ставлення до дійсності, світоглядних орієнтацій, особистісно-ціннісного ставлення до вокального мистецтва, вітчизняної та зарубіжної вокальної культури;
- ✓ розвиток емоційно-почуттєвої сфери, оригінального асоціативно-образного мислення, універсальних якостей творчої особистості;
- ✓ формування знань та уявлень про вокальне мистецтво, розуміння специфіки художньо-образної мови вокального мистецтва, здібності до сприймання та інтерпретації музичних творів;
- ✓ розширення естетичного досвіду, умінь і навичок у сфері вокальної мистецької діяльності, потреби в художньо-творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні.

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі опанування вокального мистецтва вихованцями мають стати:

- ✓ здатність вихованців сприймати, розуміти й відтворювати вокальні твори, інтерпретувати їх художньо-образний зміст;
- ✓ уміння й навички з практичної вокальної діяльності: дотримання гігієни збереження голосу, правильне відтворення співочої постави; дотримання правил звуковедення, використання засобів музичної виразності; використання набутих знань і вмінь у змінених ситуаціях, зокрема, під час участі у концертній діяльності;
- ✓ обізнаність у сфері музичного мистецтва – знання та уявлення про вокальне мистецтво, його основні види та жанри, усвідомлене користування відповідною термінологією, уявлення про творчість відомих вітчизняних і зарубіжних музичних митців (музикознавча пропедевтика);
- ✓ загальна естетична компетентність, художньо-образне мислення вихованців як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку.

Рівні досягнень	Критерії оцінювання

Початковий	Вихованець сприймає та виконує музичні твори на частковому рівні, небагатослівно характеризує їх, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння у практичній музичній діяльності.
	Вихованець володіє незначною частиною тематичного матеріалу, має слабо сформований рівень сприйняття музичних творів, виявляє певні вміння й навички вокального виконання, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні.
	Вихованець здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образно-художнім змістом, знає незначну частину музичного тематичного матеріалу; послуговуючись обмеженим термінологічним і словниковим запасом.
Середній	Вихованець здатний сприймати та виконувати музичні твори на репродуктивному рівні, але не розуміє художньо-образної сфери музичних творів; застосування знань і спеціальної музичної термінології на практиці задовільне.
	Вихованець володіє навичками й уміннями, які дають змогу проаналізувати чи виконати окремі музичні твори, котрі мають художньо конкретну словесну, понятійну основу; але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори, які вимагають абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий.
Достатній	Вихованець знає властивості музичного звуку, але не вміє в повному обсязі їх використовувати; вихованець здатний сприймати і відтворювати основну частину музичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, не завжди послідовно та логічно характеризує музичні твори; практичне відтворення музичного твору потребує додаткового контролю і корекції; вихованець виявляє знання й розуміння основних тематичних положень, але не завжди вміє самостійно зробити порівняння, висновок про прослухану чи виконану музику;
	Вихованець здатний сприймати та виконувати музичні твори, але робить непереконливі висновки; непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; вихованець знає найважливіший тематичний музичний матеріал, але знання нестійкі; спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності здобувача.

	Вихованець уміє сприймати та виконувати музичні твори, досить повно аналізує художньо-образний зміст твору, але має стандартне мислення, йому бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, не завжди вміє поєднувати музичні твори та життєві явища; недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією при аналізі музичних явищ.
	Вихованець виявляє достатнє засвоєння тематичного музичного матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної музичної термінології, які потребують зауваження чи коригування, трапляються поодинокі недоліки у виконанні музичного твору й художньо-образному оформленні своїх роздумів про прослухану музику; не завжди самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал.
Високий	Вихованець має міцні знання програмового матеріалу, але, аналізуючи музичні твори, допускає несуттєві неточності у формулюваннях, при використанні спеціальної музичної термінології, а також під час виконання музичних творів, у більшості випадків уміє обґрунтовано довести свою думку про музичні явища, йому важко виконати окремі фрагменти музичного твору. Указані неточності може виправляти самостійно.
	Вихованець володіє тематичним музичним матеріалом у межах програми, уміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у музичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв та життєвими явищами, застосовувати здобуті знання в музичній діяльності.
	Вихованець має глибокі, ґрунтовні знання тематичного музичного матеріалу у межах програми, здатний узагальнювати, сприймати та виконувати музичні твори, застосовувати асоціативні зв'язки між музичними творами, творами інших мистецтв і життєвими явищами; свідомо використовувати спеціальну музичну термінологію в роздумах, висновках та узагальненнях про прослуханий чи виконаний твір, пропонує нетипові, цікаві художньо-творчі уявлення; рівень світосприйняття та світовідчуття мистецького мислення достатньо високий; самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності.

Програмовані вимоги до здобувачів

Вихованці мають знати:

- властивості музичного звуку (висота, тривалість, тембр, динаміка);
- жанри музичних творів;
- особливості звучання різних музичних інструментів;
- поняття: «діафрагма», «співочі регістри», «діапазон», «тембр», «лад»;
- правила гігієни та збереження голосу;
- правильну співочу поставу положення тулуба, рук, ніг, голови, шиї;
- тривалість нот, паузи, нота з крапкою, знаки альтерації, динамічні відтінки, музичний розмір, основні музичні темпи;
- поняття: «мелодія», «музична фраза», «мотив», «темп», «регістр», «акомпанемент».

Вихованці мають уміти:

- правильно дихати (вдих та видих залежно від характеру музики);
- вести звук legato, non legato, staccato;
- виконувати знайомі пісні в супроводі інструмента;
- володіти артикуляційним апаратом;
- користуватись середнім регістром;
- передавати різноманітні ритмічні малюнки;
- правильно формувати голосні в поєднанні з приголосними;
- ритмічно рухатись у відповідності до характеру певного музичного або вокального твору;
- співати індивідуально та в ансамблі.

Марина Росада,
керівник гуртка «Словничок»

**Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів
освіти за навчальною програмою «Розвиток мовлення для дітей
дошкільного віку»**

(Наказ №312/163-19-ОД від 05.09.2019)

Метою навчальної програми є сприяння формуванню мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку в процесі вивчення рідної мови.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

практична - формуванні звукової культури мовлення; формуванні вміння правильно і виразно використовувати в своїй мовленнєвій практиці лексичні структури української мови; формуванні граматичної будови мови; формуванні зв'язного мовлення (діалогічного та монологічного); розвитку уваги, зорової, слухової, вербальної пам'яті, творчих здібностей; збагачення уявлень про навколишній світ, підвищення рівня загального розвитку дітей;

соціальна - виховування любові до рідної мови, бажання нею спілкуватися, мовленнєвої культури.

Особливістю системи оцінювання досягнень вихованців гуртка з розвитку мовлення для дітей дошкільного віку є багатофункціональність, що зумовлена багатокomпонентністю змісту мовленнєвої освіти, спрямованої на цілісне формування комунікативної культури вихованців, і передбачає:

- формування емоційно-естетичного ставлення до мовлення, світоглядних орієнтацій, особистісно-ціннісного ставлення до рідної мови та культури мовлення;
- розвиток емоційно-почуттєвої сфери, асоціативно-образного мислення, загальних комунікативних здібностей;
- формування знань та уявлень про мовленнєву діяльність, розуміння специфіки художньо-образного мовлення, здатності до сприймання та інтерпретації текстів;

- розширення мовленнєвого досвіду, умінь і навичок у сфері спілкування, потреби в самовираженні через слово.

Об'єктами перевірки та оцінювання у процесі розвитку мовлення дітей дошкільного віку мають стати:

- здатність вихованців слухати, розуміти та відтворювати усні тексти, інтерпретувати їх зміст;
- уміння й навички мовленнєвої діяльності: правильна артикуляція, фонетична виразність, граматична правильність мовлення, зв'язність висловлювань;
- обізнаність у сфері мовлення – знання та уявлення про основні мовні одиниці, усвідомлене користування відповідною лексикою, уявлення про творчість відомих дитячих письменників;
- загальна комунікативна компетентність, мовленнєве мислення вихованців як інтегрований результат навчання, виховання й розвитку.

Рівні досягнень	Критерії оцінювання
Початковий	Вихованець (вихованка) уміє слухати звуки навколишнього середовища; має складнощі у дотриманні темпу й ритму мовлення. Допускає значну кількість помилок (нечітка вимова звуків української мови і звукосполучень).
	Вихованець (вихованка) утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості та згрубілості за підказками педагога. Вихованець (вихованка) уживає слова вітання, прощання, подяки за підказками педагога. Вміє впізнавати предмети найближчого та віддаленого оточення та називати їх властивості й застосування за конкретним зразком і допомогою керівника гуртка; має труднощі у розумінні узагальнюючих слів та понять, що в них входять.
	Вихованець (вихованка) не володіє культурою мовленнєвого спілкування. Вміє слухати запитання та давати прості відповіді за підказками педагога.
Середній	Вихованець (вихованка) вміє розрізняти звуки навколишнього середовища; відчуває інтонацію, настрій, дотримується темпу й ритму мовлення; уміє інтонаційно передавати свої почуття. Допускає помилки в правильності та чіткості вимови звуків української мови і звукосполучень, наголошуванні слів відповідно до орфоепічних норм української мови.
	Вихованець (вихованка) уживає слова у кличному відмінку; утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості та згрубілості за конкретним зразком.
	Вихованець (вихованка) уживає в розмові слова-назви предметів, явищ навколишнього світу, дій, ознак, кількості. Уміє добирати до

	слів антоніми та синоніми за підказками педагога. Допускає помилки при вживанні узагальнювальних слів (меблі, посуд, квіти тощо). Уміє групувати предмети за характерними ознаками та властивостями за зразком. Відгадує загадки. Вихованець (вихованка) розуміє запитання, відповідає на нього. Відтворює діалоги дійових осіб в ігровій діяльності. Переказує з допомогою дорослого або за алгоритмом невеликі знайомі казки та оповідання. Складає невеликі сюжетні та описові розповіді та розповіді за прикладом.
Високий	Вихованець (вихованка) уміє розрізняти та імітувати звуки навколишнього середовища; відчуває інтонацію, настрій, наголос, говорить з різною силою голосу, дотримується темпу й ритму мовлення; чітко та правильно вимовляє звуки української мови; уміє правильно інтонувати різні типи речень, інтонаційно передавати свої почуття; виділяти голосом звертання та вставні слова;
	Вихованець (вихованка) вживає слова у кличному відмінку; утворює іменники і прикметники із суфіксами пестливості та згрубілості; вживає різні частини мови. Вихованець (вихованка) володіє лексичним запасом слів, добирає синоніми, антоніми, омоніми, активно їх вживає. Розуміє значення багатозначних слів. Уживає образні вислови, знайомий з деякими фразеологізмами, цікавиться значенням незнайомих та малознайомих слів.
	Вихованець (вихованка) уміє запитувати та будувати відповідь відповідно до запитань різного типу. Уміє будувати діалог в уявних сюжетних ситуаціях. Дотримується культури спілкування в розмові з дорослими, однолітками, вживає слова ввічливості. Уміє складати загадки-описи предметів та іграшок, за якими безпосередньо спостерігають діти, порівняльний опис. Має навички пояснювального мовлення. Володіє культурою мовленнєвого спілкування. Застосовує мовні засоби з метою комунікації

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ:

Вихованці мають знати:

- узагальнюючі слова та поняття, що в них входять;
- абстрактні поняття (радість, чемність, хоробрість, добро, зло тощо);
- слова, що відображають якість предмета чи явища;
- слова, що представляють усі частини мови;
- пестливі форми слів;
- поетично-образні вислови, скоромовки та інші жанри фольклору : казка, загадка, прислів'я, тощо.

Вихованці мають уміти:

- правильно вимовляти всі звуки рідної мови;

- розрізняти і правильно вживати узагальнюючі та абстрактні слова;
- слова, що означають збірні, образні вирази, складні, багатозначні слова;
- використовувати правильно звертальні обороти;
- застосовувати монологічне та діалогічне мовлення;
- слухати і розуміти співрозмовника;
- формулювати і ставити запитання, будувати відповідь (у відповідності з почутим).
- брати участь у сюжетно-рольових іграх, інсценуваннях, пропонувати власні ігри, тощо;
- користуватись образними виразами, відповідно до ситуації, а також звуконаслідувальними словами.

Вихованці мають набути досвід:

- навичок звукової культури і граматичної правильності мовлення;
- діалогічного і монологічного мовлення;
- інсценування літературних та фольклорних творів;
- застосування мовних засобів з метою комунікації;
- культури мовленнєвого спілкування

Ніна Ганзер,
керівник гуртка «Зразковий художній
колектив» хореографічна студія «Фо
степ»

**Критерії формувального оцінювання результатів навчання здобувачів
освіти за навчальною програмою «Сучасна хореографія»**

(Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист №1(11-
4657 від 08.06.16)

Метою навчальної програми є формування компетентностей
особистості у процесі опанування хореографічного мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

Пізнавальна компетентність:

- формування в учнів уявлення про хореографічне мистецтво як культурне явище;
- ознайомлення з різними стилями танцю, історією розвитку хореографії;
- розвиток спостережливості, аналітичного мислення через аналіз танцювальних творів;
- розширення словникового запасу, пов'язаного з термінами хореографії;
- мотивація до самостійного пізнання і вивчення хореографічної спадщини.

Практична компетентність:

- опанування базових технік руху і танцю відповідно до обраного стилю;
- формування стійких моторних навичок та розвиток координації;
- регулярна фізична практика для зміцнення витривалості, гнучкості та сили;
- засвоєння правил безпеки під час занять танцями;
- здатність до самоконтролю та саморегуляції в практичній діяльності.

Творча компетентність:

- розвиток уяви, креативності та здатності до імпровізації у танцювальному русі;
- участь у створенні власних композицій та постановок;
- стимулювання емоційного вираження через рух і пластику;
- підтримка індивідуального стилю й самовираження;
- розвиток навичок композиційного мислення у хореографії.

Соціальна компетентність:

- формування навичок командної роботи під час групових постановок;

- розвиток комунікативних умінь і толерантного ставлення до партнерів;
- навчання взаємодії в колективі через творчі завдання;
- виховання відповідальності, дисциплінованості та етики поведінки на сцені;
- залучення до участі в спільних мистецьких заходах, конкурсах, фестивалях.

Формувальне оцінювання в хореографічному гуртку передбачає оцінку розвитку вихованців у процесі навчання та покращення їхніх хореографічних навичок. Основні аспекти формувального оцінювання в хореографічному гуртку включають:

1. Індивідуалізація та врахування потреб вихованців: керівники гуртка повинні адаптувати програму та завдання для врахування індивідуальних потреб, можливостей та рівнів навичок вихованців гуртка.

2. Спрямованість на процес розвитку: оцінювання має бути спрямоване на підтримку поступового зростання вихованців у хореографії. Замість оцінки окремих виступів чи вправ, керівник гуртка спрямовує увагу на те, як вихованець вдосконалюється та розвивається протягом тривалого часу.

3. Конструктивний фідбек та самооцінка: керівники гуртка надають конструктивний фідбек, який допомагає вихованцям розуміти їхні успіхи та області для покращення. Також важливо стимулювати самооцінку вихованців, щоб вони могли бути більш свідомими своїх досягнень та потреб у розвитку.

4. Розвиток творчості та індивідуальності: формувальне оцінювання сприяє розвитку творчих здібностей вихованців. Керівники гуртка створюють умови для виявлення та розвитку індивідуального стилю та виразності кожного вихованця.

5. Поетапність та систематичність: процес формувального оцінювання в хореографічному гуртку повинен бути систематичним та поетапним. Вихованці отримують можливість поступово покращувати свої навички через послідовні завдання та вправи.

6. Залучення до самостійної діяльності: формувальне оцінювання сприяє розвитку самостійності вихованців. Керівники гуртка стимулюють вихованців до активної участі у процесі навчання та самостійному виконанню завдань.

Ці принципи допомагають створити сприятливу середовище для навчання та розвитку вихованців хореографічного гуртка, де кожен може максимально реалізувати свій потенціал та досягти власних цілей у хореографії.

Рівні досягнень	Критерії оцінювання
Початковий	На початковому рівні вихованці мають базове розуміння основних рухів та позицій, але їх виконання може бути не досконалим. Вони можуть стикатися з такими проблемами, як недостатня координація, гнучкість або розтяжка, нестабільність у підтримці тіла або невпевненість у виконанні певних рухів. На цьому етапі вихованці вчаться базовим технічним елементам, таким як позиція тіла, правильне розташування рук та ніг, коректне виконання кроків і обертів. Вони можуть потребувати додаткової підтримки та настанови з боку керівника гуртка для розвитку правильної техніки. Початковий рівень техніки характеризується також низьким рівнем розуміння виконання рухів у відповідності з музикою та ритмом. Вихованці можуть мати складнощі у відтворенні танцювальних комбінацій у зв'язку зі слабким розумінням музичного супроводу. На даному етапі важливо, щоб вихованці зосереджувалися на розвитку основних навичок і покращенні координації та гнучкості. Керівник гуртка відіграє ключову роль у наданні додаткової підтримки, вказівок та корекції для забезпечення правильного розвитку техніки виконання хореографічних елементів.
Середній	На середньому рівні, вихованці вже мають базове розуміння основних рухів та позицій, а також виявляють певний рівень стабільності та впевненості у виконанні. Вони вміють виконувати прості рухи та комбінації з більшою точністю та виразністю, ніж на початковому рівні. На цьому етапі вихованці продовжують розвивати техніку, вдосконалюючи свої навички виконання рухів, зокрема рухливість та гнучкість тіла, координацію та збалансованість. На середньому рівні техніки виконання вихованці мають певне розуміння музичності та ритму і можуть відтворювати танцювальні рухи у відповідності з музикою.

	Виявляють більший контроль над своїм тілом, включаючи правильне розташування. Однак ще потребують додаткової практики, підтримки та корекції з боку керівника гуртка для подальшого вдосконалення техніки та виразності. Керівник гуртка відіграє важливу роль у наданні специфічних вказівок, застосовуючи додаткові вправи для розвитку сили, стійкості, координації та гнучкості, контролює правильність виконання.
Достатній	На достатньому рівні вихованці вже володіють досить високим рівнем майстерності та виконанням хореографічних елементів. Вміють виконувати більш складні рухи та комбінації з легкістю, точністю та чіткою координацією, з уникненням будь-яких помилок або недоліків. Володіють достатнім рівнем гнучкості та рухливості, що дозволяє їм виконувати широкий діапазон рухів та позицій. Мають здатність координувати рухи різних частин тіла для виконання складних хореографічних комбінацій. Можуть підтримувати стабільність та баланс під час виконання елементів. Хоча вихованці вже мають достатній рівень підготовки, але можливо продовжувати працювати над вдосконаленням своєї техніки під керівництвом тренера для досягнення вищих вершин у хореографії.
Високий	Вихованці проявляють виняткову точність та стабільність у виконанні навіть найскладніших хореографічних елементів. Мають досконалу техніку виконання рухів та позицій, вміють виправити будь-які недоліки миттєво та ефективно. Здатні виконувати технічно важливі елементи з виразністю, надаючи кожному рухові глибину та значення. Мають більшу майстерність, впевненість та високий рівень координації, гнучкості, здатні виконувати навіть найскладніші хореографічні комбінації з легкістю. Демонструють здатність до координації різних частин тіла для виконання складних хореографічних рухів та переходів. Вихованці мають виняткову здатність синхронізувати свої рухи з музичним темпом та ритмом, створюючи гармонійне поєднання музики та танцю.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ:

Вихованці мають знати:

- основні поняття хореографічного мистецтва (ритм, пластика, композиція тощо);
- критерії оцінювання хореографічних навичок (техніка виконання, емоційність, артистизм, сценічна культура);

- етапи формувального оцінювання та його значення у творчому процесі;
- правила роботи у колективі та індивідуального підходу в оцінюванні;
- базові вимоги до виконання танцювальних елементів та постановок відповідно до вікових особливостей.

Вихованці мають вміти:

- демонструвати набуті хореографічні вміння відповідно до встановлених критеріїв;
- аналізувати власне виконання та роботу одногрупників з урахуванням формувального оцінювання;
- коригувати хореографічні рухи на основі зворотного зв'язку;
- брати участь в обговоренні творчих результатів та формувати конструктивні пропозиції;
- працювати у парі та в колективі, виявляючи повагу та підтримку до інших учасників.

3. ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

(за матеріалами роботи семінару «Проблема формувального оцінювання в умовах ЗПО»)

П.І.Б.автора/ки (співавторів)	<i>Бойко Ольга Анатоліївна моб. тел.:0502603726 E-mail: bojko.olga.1810@gmail.com</i>
Назва вправи	«Плюс-мінус-цікаво»
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Вправа сприяє кращому розумінню чи засвоїли вихованці навчальний матеріал. Створює позитивний мікроклімат в колективі.</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Плюс-мінус-цікаво», с.24).</i>
Гурток	Intranet
Напрямок	Науково-технічний
Мета вправи	Перевірити засвоєння навчального матеріалу. Сприяти позитивному психологічному клімату в групі
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаться аналізувати надану інформацію, щоб підтвердити свою думку; визначати схожість та різницю між новою та вже відомою інформацією. Виокремлювати не зрозумілу інформацію. Формулювати власні думки та ідеї.</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	7 хв
Інструкція для проведення вправи	- <i>Вихованці отримують аркуші паперу з таблицею з трьох граф. (додаток 1).</i> - <i>Учасників просять у графу «+» записати все, що сподобалося на занятті, інформацію та форми роботи, які викликали позитивні емоції. У графу «-» записати все, що не сподобалося на занятті, здавалося нудним, залишилося незрозумілим. У графу «?» (цікаво) впишіть усі цікаві факти, про які дізналися на занятті і що б ще хотілося дізнатися з даної проблеми, питання.</i> - <i>Обговорення.</i>
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці усвідомлять як викликати приємні відчуття й розвивати самоповагу та позитивне ставлення до себе й інших; зрозуміють як збирати інформацію, аналізувати наслідки, визначати пріоритети, ухвалювати рішення. Керівник гуртка володіє інформацією про сильні і слабкі сторони заняття, засвоєння дітьми матеріалу.</i>
Додатки	<i>Додаток 1. Таблиця з трьох граф</i>

Необхідне обладнання / матеріали, кімнати, тощо	<i>Аркуші з таблицею з трьох граф для всієї групи. Ручки або олівці.</i>

Додаток 1.

+	-	?

П.І.Б.	<i>Лихачова Вікторія Сергіївна моб. тел.: 050 6094316 E-mail: lihachova.viktoria@gmail.com</i>
Назва вправи	<i>«Світлофор»</i>
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Вправа сприяє кращому розумінню: як вихованці засвоюють навчальний матеріал під час вивчення нового матеріалу. Створює позитивний психологічний мікроклімат на занятті.</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Світлофор», с.13).</i>
Гурток	
Напрямок	<i>Декоративно-ужитковий</i>
Мета вправи	<i>Перевірити засвоєння навчального матеріалу. Сприяти створенню позитивного психологічного мікроклімату на занятті.</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаться вчасно аналізувати навчальний матеріал. Відокремлювати розуміння матеріалу.</i>
Тривалість вправи (у хвилиnach)	<i>1 хв.</i>

Інструкція для проведення вправи	1. Вихованці отримують картки трьох кольорів, де кожен колір має своє значення. (Додаток 1) 2. Учасників просять після питання (сигналу) педагога підняти картку з відповідними кольором розуміння матеріалу. Якщо вихованець зрозумів матеріал – зелену картку, частково зрозумів – жовту картку, не зрозумів – червону картку. 3. Обговорення.
Підсумок за результатами проведення вправи	Керівник гуртка володіє інформацією про ступень засвоєння матеріалу. Вчасно надасть додаткові пояснення.
Додатки	Додаток 1.
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	Картки трьох кольорів.

Додаток 1.

П.І.Б.автора/ки (співавторів)	<i>Василенко Оксана Володимирівна моб. Тел.:0501309747 E-mail: oksanochka.vasilenko.2013@ukr.net</i>
Назва вправи	<i>«Незавершені речення»</i>
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Вправа сприяє кращому розумінню чи засвоїли вихованці навчальний матеріал. Дає можливість відкоригувати методiku і зміст, відповідно до заповнених вихованнями таблиць (їх потреб, труднощів і т.д.)</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Незавершені речення»с.5).</i>
Гурток	<i>«Флористика та живопис»</i>
Напрямок	<i>Художньо- естетичний</i>
Мета вправи	<i>Перевірити засвоєння навчального матеріалу. Їх потреб, труднощів. Сприяти позитивному психологічному клімату в групі</i>
Очікувані результати (чого саме навчатися вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаються аналізувати, що їм вдалося, а що ні, чому. Вчать робити самоаналіз. Формулювати власні думки та ідеї.</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	<i>5-7хвилин</i>
Інструкція для проведення вправи	1. Вихованці отримують аркуші паперу з таблицею з сімох граф.(можуть змінюватися) (додаток 1). 2. Учасників просять вписати в таблицю продовження всіх або деяких речень (на ваш розсуд). У деяких випадках цю таблиці доречно заповнювати анонімно, щоб учні були більш відвертими. 3. Обговорення (коректне)
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці усвідомлять як викликати приємні відчуття й розвивати самоповагу та позитивне ставлення до себе; зрозуміють як збирати інформацію, робити самоаналіз. Керівник гуртка володіє інформацією про сильні і слабкі сторони заняття, засвоєння дітьми матеріалу</i>
Додатки	<i>Додаток 1. Таблиця з сімох граф</i>
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	<i>Аркуші з таблицею з сімох граф для всієї групи. Ручки або олівці.</i>

Додаток 1.

1	Найкраще мені вдалося...
2	У мене були труднощі з...

3	Мене вразило...
4	Мені захотілось...
5	Я навчився (навчилась)...
6	Тепер я можу... тому що...
7	Наступного разу я хотів (ла) б...

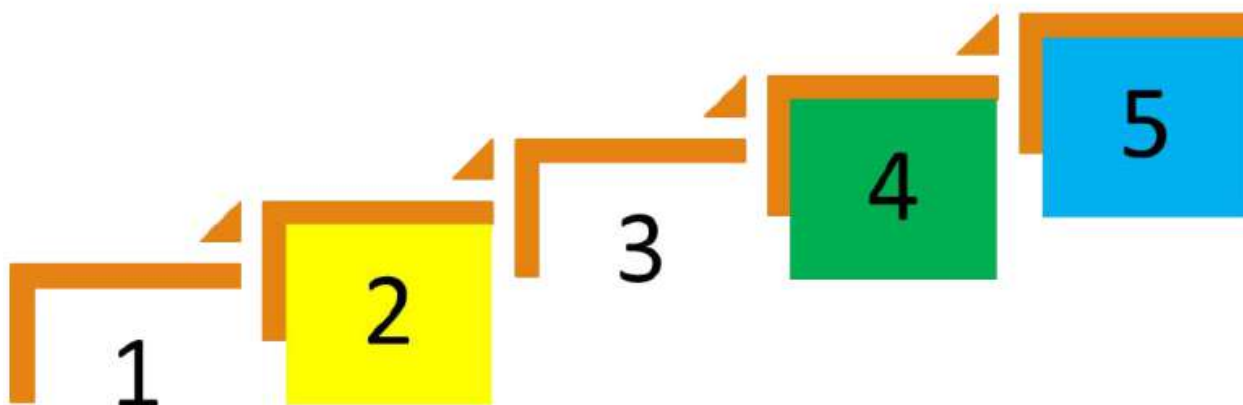
П.І.Б. автора/ки (співавторів)	Сідун Тетяна Олександрівна моб.тел.: 0509564617 E-mail: tanya.yaroshenko@gmail.com
Назва вправи	Вправа «Сходинки успіху»
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	Вправа сприяє усвідомленню вихованцями своїх сильних сторін, визначення напрямів подальшого розвитку, а також створення позитивної мотивації до засвоєння знань.
Використані джерела	Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Сходинки успіху», с.26).
Гурток	Ініціативна платформа «Молодь дій»
Напрямок	Художньо – естетичний
Мета вправи	Вправа «Сходинки успіху» сприяє формуванню у вихованців навичок самооцінювання рівня виконання навчальних завдань. Створює умови для позитивної мотивації до засвоєння знань.
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	Вихованці навчаться визначати свої сильні сторони, напрями подальшого розвитку, а також отримують впевненість і позитивні емоції.
Тривалість вправи (у хвиликах)	10 хв.
Інструкція для проведення вправи	1. Вихованці отримують аркуші паперу та кольорові олівці. Додаток 1. 2. Керівник гуртка пропонує вихованцям намалювати на аркушах сходинки по кількості завдань заняття, та зафарбувати ті сходинки, із завданнями на яких ви впорались. 3. Обговорення.
Підсумок за результатами проведення вправи	Вихованці усвідомили свої сильні сторони, визначили напрями подальшого розвитку, а також отримали впевненість і позитивні емоції. Керівник гуртка визначив рівень вміння гуртківців самостійно оцінювати власні знання, вміння та навички; проаналізував рівень складності виконання вправ заняття, визначив вектор подальших дій.

Додатки	<i>Додаток 1. Схема «Сходишки успіху»</i>
Необхідне обладнання / матеріали, кімнати, тощо	<i>Аркуші зі схемами для всієї групи. Кольорові олівці.</i>

Додаток 1.

Схема « Сходишки успіху»

(приклад)

П.І.Б.	<i>Кайдалова Тетяна Геннадіївна 050 975 61 30 ddutavdeevka@gmail.com</i>
Назва вправи	<i>«Чек – лист»</i>
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Вправа сприяє визначенню знань, вмінь, розумінь та відчужань з певної теми, що сприяє коригуванню навчального процесу або учням адекватно оцінювати свої досягнення.</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБІШ («Чек – лист» стор. 6)</i>
Гурток	<i>«Народний художній колектив» ансамбль сучасного танцю «Міленіум»</i>
Напрямок	<i>Художньої самодіяльності</i>
Мета вправи	<i>Перевірка засвоєння вихованцями наданого матеріалу.</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці мають навчитися адекватно оцінювати свої знання, вміння та навички. При виконанні вправи вміти чесно говорити про складнощі, вчитися оцінювати своїх друзів «вихованець – вихованець».</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	<i>6 – 8 хв.</i>
Інструкція для проведення вправи	<i>1. Керівник гуртка просить вихованців з певної теми заповнити таблицю, вказавши, що вони</i>

	мають знати, розуміти та відчувати (додаток І). 2. Він роздає кожному учню роздруковані таблиці, в яких вони повинні оцінити себе, ставлячи галочки навпроти кожного пункту «Так», «Ні» або «Можливо». Звертає увагу дітей на те, що потрібно заповнювати таблицю чесно, відверто, тобто, розглядати її як їхню помічницю, та завдяки їй, вони зможуть досягти найбільших результатів. 3. Обговорення.
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці вчать оцінювати свої знання, вміння та навички. Керівник гуртка бачить та розуміє, що вихованці знають добре, а на що треба звернути увагу, де ще потрібно допрацювати. Приймає рішення про повторне вивчення теми (якщо більшість не засвоїли), або пропонує індивідуальне пояснення тим, хто не зрозумів даного матеріалу.</i>
Додатки	<i>Додаток І. Таблиця з п'яти граф</i>
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	<i>Аркуші з таблицею з п'яти граф для всієї групи. Ручки або олівці.</i>

Додаток І

	Критерії для оцінювання	Так	Ні	Можливо
Я знаю				
Я розумію				
Я вмю				
Я відчуваю				

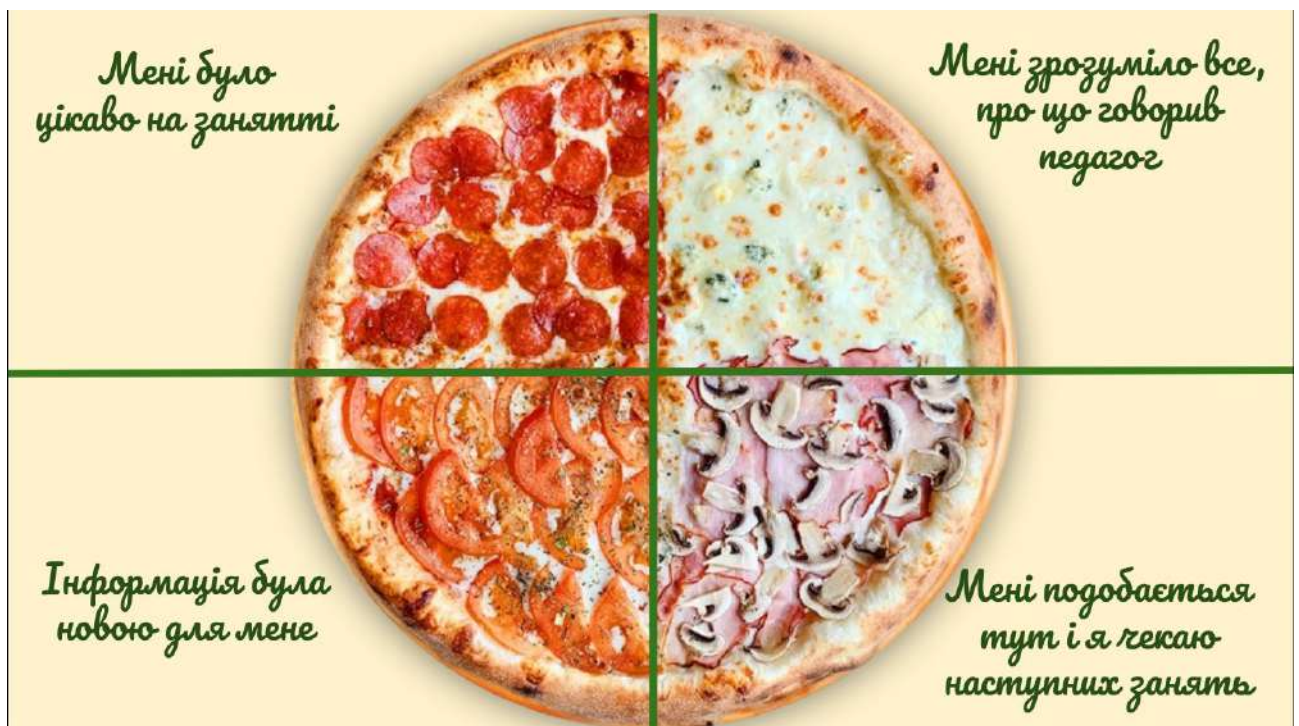
П.І.Б.автора/ки (співавторів)	<i>Налбат Наталя Миколаївна моб. Тел.: 0994149872 E-mail: nalbat.natasha18@gmail.com</i>
Назва вправи	<i>«Капелюх»</i>
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Простий і практичний спосіб для перевірки вивченого та подальшого навчання. Участь беруть всі вихованці.</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ «Капелюх» ст..30</i>

Гурток	<i>«Хореографічний», «Образотворче мистецтво»</i>
Напрямок	<i>Художньо-естетичний, фізкультурно-спортивний,</i>
Мета вправи	<i>Перевірити знання й уміння наприкінці уроку та відповідно скоригувати подальше навчання.</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаться аналізувати надану інформацію. Мислення вихованців стає більш сфокусованим, конструктивним і продуктивним.</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	<i>8 хвилин</i>
Інструкція для проведення вправи	<i>1. Імена вихованців написати на аркушах ;</i> <i>2. Педагог заздалегідь складає питання за кількістю вихованців;</i> <i>3. Покласти аркуші з ім'ям до капелюха та перемішати ;</i> <i>4. Дістаємо аркуш з ім'ям та задаємо одне з питань.</i> <i>5. Обговорювання.</i>
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці розвинуть критичне, логічне та творче мислення. Вихованці зрозуміють як збирати інформацію, визначати пріоритети, систематизувати матеріал за даною темою. Педагог побачить проблемні зони вихованців з теми</i>
Додатки	
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	<i>Аркуш для імен (за кількістю вихованців), аркуш з питаннями, капелюх, ручка або олівець.</i>

П.І.Б.автора/ки (співавторів)	<i>Готва Світлана Миколаївна тел. +380501876209 svitlanahotva@gmail.com</i>
Назва вправи	<i>Вправа "Піца"</i>
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Справа сприяє аналізу та розумінню засвоєння навчального матеріалу наприкінці заняття</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Піца», с.27).</i>
Гурток	<i>Секція МАН "Історія України"</i>
Напрямок	<i>дослідницько-експериментальний</i>
Мета вправи	<i>Перевірити, як учні проаналізують власні знання з темиДіагностування власної роботи на занятті, підведення підсумків роботи на занятті</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вчаться робити самоаналіз та порівняти свої очікування з отриманим результатом</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	<i>5 хв.</i>
Інструкція для проведення вправи	<i>1. Кожен учень повинен поставити 4 цятки-біля кожного твердження. Чим ближче цятка до середини «піци», тим більше вони згодні з твердженням.</i>

	2. Такий фітбек займе зовсім небагато часу, проте дасть вам загальний зріз знань і вражень класу. 3. Завдання такого типу не викликають внутрішнього супротиву в дітей. Адже не вимагають ніяких надзусиль: поставити цятку-це нескладно та швидко. 4. Якщо в результаті цятки знаходяться на периферії, варто подумати про зміни вмісту уроку та доступніший виклад для дітей, нові методики та розвантажувальні ігри.
Підсумок за результатами проведення вправи	Педагог з'ясовує проблемні зони вихованців з теми, учні мають змогу порівняти свої очікування з отриманим результатом
Додатки	додаток 1
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	https://jamboard.google.com/d/1FMRKEUnPSC0-OGyRh1qn4ZkRoAuy3JDtqA8XKDPdIdVg/edit?usp=sharing

Додаток 1

П.І.Б.автора/ки (співавторів)	Хромихіна Ірина Миколаївна моб. Тел. 095 828 9146 E- mail: iroshka.0711@gmail.com
Назва вправи	Таблиця «Знаю-Хочу дізнатися-Дізнався» («ЗХД»)
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	Вправа сприяє аналізу учнями власних знань з теми, що буде розглядатися на занятті, розвиває вміння планувати кроки подальшого навчання.

	<i>Сприяє створенню позитивного мікроклімату в колективі .</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КИБІШ (Таблиця «Знаю-Хочу дізнатися-Дізнався»)(«ЗХД», с.2)</i>
Гурток	
Напрямок	<i>Фізкультурно-оздоровчий</i>
Мета вправи	<i>Перевірити, як учні проаналізують власні знання з теми, що буде розглядатися на занятті, поставлять власні запитання з цієї теми, стисло занотують інформацію з теми, яку вони вивчали на занятті, спланують власні кроки щодо подальшого навчання. Сприяти створенню позитивного мікроклімату в групі.</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаться аналізувати власні знання з теми, що буде розглядатися на занятті, ставити власні запитання з цієї теми, стисло записувати інформацію з теми, яку вони вивчали на занятті, планувати власні кроки щодо можливих шляхів навчання Сприяти створенню позитивного мікроклімату в групі</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	<i>7 хв.</i>
Інструкція для проведення вправи	<i>1. Вихованці отримують аркуш паперу з таблицею з трьох граф (додаток 1). 2. Учасникам пропонують заповнити перші 2 колонки («Знаю» і «Хочу дізнатися»). 3. В кінці уроку пропонують заповнити третю колонку «Дізнався» ,проаналізувати свої очікування з отриманим результатом.</i>
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці зрозуміють, як аналізувати власні знання з певної теми, зможуть навчитися формулювати питання щодо того, що вони бажають дізнатися з теми, що вивчається, порівнювати свої очікування з отриманим результатом. Керівник гуртка володіє інформацією про сильні та слабкі сторони заняття , засвоєння дітьми матеріалу</i>
Додатки	<i>Додаток 1.Таблиця з трьох граф («Знаю», «Хочу дізнатися», «Дізнався»)</i>
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	<i>Аркуші з таблицею з з трьох граф («Знаю», «Хочу дізнатися», «Дізнався»). Ручки або олівці</i>

Додаток 1

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався

П.І.Б.	<i>Травіна Олена Володимирівна</i> моб.тел.: 050 1091932 E-mail: decorcdut@gmail.com
Назва вправи	«Форма для самооцінювання»
Стислий опис вправи (про що і для чого ця вправа? 1-2 речення)	<i>Вправа направлена на створення позитивного мікроклімату в гуртку. Вправа допоможе вихованцям краще зрозуміти своє відношення до виконання творчого завдання.</i>
Використані джерела	<i>Посібник «ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ» ТЕТЯНА КІБИШ («Форма для самооцінювання», с.56).</i>
Гурток	
Напрямок	<i>Декоративно-ужитковий</i>
Мета вправи	<i>Перевірити ступень відношення до виконання завдань. Сприяти позитивному психологічному клімату в групі.</i>
Очікувані результати (чого саме навчаться вихованці, виконавши цю вправу?)	<i>Вихованці навчаться висловлювати своє відношення до виконання завдань. Навчаться виконувати всі завдання до кінця, взаємодопомозі при виконанні творчих завдань, розраховувати свій час. Формулювати власні відношення.</i>
Тривалість вправи (у хвиликах)	6 хв.
Інструкція для проведення вправи	1. Вихованці отримують аркуші паперу з таблицею. (додаток 1). 2. Учасників просять відповісти на питання, та поставити «+» у відповідну графу «завжди», «ніколи», «інколи», щоб визначитись, як він виконує завдання, як аналізує помилки, як допомагає іншим, чи подобається навчатись чомусь новому, чи вистачає часу для навчання. 3. Обговорення.
Підсумок за результатами проведення вправи	<i>Вихованці усвідомлять своє ставлення до виконання творчого завдання; звернуть увагу на свої помилки, на розрахунок часу для виконання роботи, на взаємодопомогу під час виконання; зрозуміють, чи подобається навчатись чомусь новому. Керівник</i>

	<i>гуртка володіє інформацією про відношення дітей до виконання завдання.</i>
Додатки	<i>Додаток 1. Таблиця «Форма для самооцінювання»</i>
Необхідне обладнання / матеріали, облаштування кімнати, тощо	<i>Аркуші з таблицею для всієї групи. Ручки або олівці.</i>

Додаток 1.

Ситуація	Форми самооцінювання		
	завжди	ніколи	інколи
Я виконую всі завдання до кінця			
Мене дратують мої помилки			
Я допомагаю іншим виконувати завдання			
Я переглядаю свою роботу після завершення			
Я прошу допомоги, коли мені це дійсно потрібно			
Мені подобається навчатися чомусь новому			
Мені не вистачає часу для навчання			

4. ЛІТЕРАТУРА

1. Вілмут Дж. Оцінювання для навчання : навч. посіб. / за ред. І. Є.Булах, М. Р. Мруги. – К. : Майстер-клас, 2007. – 170 с.
2. Кібеш Т., Інструменти формувального оцінювання : Посібник, 76 с. <https://vseosvita.ua/library/posibnyk-instrumenty-formuvalnoho-otsiniuvannia-586407.html>
3. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П. Формувальне оцінювання : від теорії до практики. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. № 6. – К., 2013., С. 45-57.
4. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі / упорядник Л.Кабан. Електронне наукове фахове видання «Народна освіта», 2017. <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/992>